

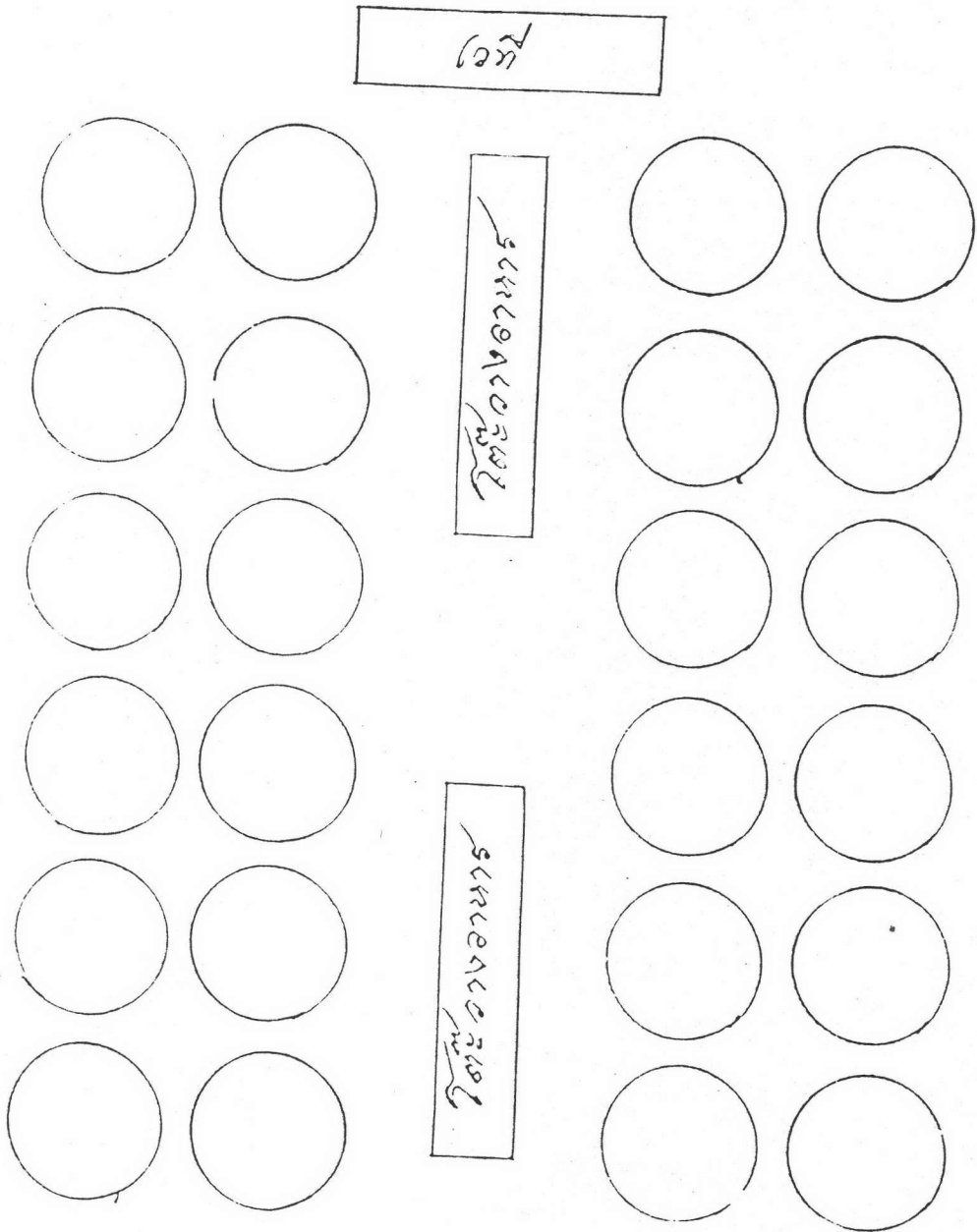
งานพิธีส่วนบุคคล

เมื่อคนในสังคมส่วนใหญ่ออกไปร่วมงานพิธี (Party) ในฐานะที่เป็นส่วนประกอบของสังคม เพื่อความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Social Interaction) ทำให้งานพิธีกลายเป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งของคนในปัจจุบัน (Extensions of man) แล้วจึงเป็นสิ่งที่ควรศึกษาวิจัยถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ของงานพิธี ตลอดจนการศึกษาวิจัยคน และกลุ่มคนที่มีส่วนร่วมในงานพิธีเหล่านั้น หากเรามองงานพิธี (Party) ของแต่ละประเภทโดยทั่วไป จะเห็นว่างานพิธี เป็นหน่วยของสังคมอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยถือว่างานพิธีเป็นหน่วยที่มีบุคคลผู้ไปร่วมงานเป็นส่วนประกอบหรือเป็นหน่วยย่อยของงานพิธีทุกประเภทดังนั้นงานพิธีแต่ละงานจึงเป็นสถานที่ ที่ทำให้คนผู้ร่วมงาน ได้แสดงบทบาท หรือพฤติกรรมตามแต่จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ ของแต่ละบุคคล ในการแสวงหาความต้องการจากงานพิธีหรือผู้มาร่วมงานพิธีด้วยกันเอง ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกถึงวัตถุประสงค์หรือความต้องการอย่างแจ่มชัดหรือแอบแฝงก็ตาม ซึ่งเมื่อเราเปรียบเทียบงานพิธีเสมือนเป็นเวทีละคร ที่ผู้คนที่ไปร่วมงานต่างเป็นผู้ร่วมแสดงตามบทบาท (Role) ของแต่ละคนไม่ว่าจะเป็นเจ้าภาพหรือเจ้าของงาน และแขกเหรื่อที่มาในงานพิธี แต่ละประเภทรูปแบบนั้น โดยส่วนใหญ่ว่าเขาจะรู้อยู่แล้วว่าเขาต้องทำอะไรต้องเล่นบทบาทจึงจะเหมาะสม ก่อนที่จะศึกษาลงไปในรายละเอียดของงานพิธีแต่ละประเภทรูปแบบนั้นควรได้ศึกษาถึงรูปแบบต่าง ๆ ของงานพิธี เสียก่อน

งานพิธีส่วนบุคคลจะมีการจัดเลี้ยงอาหารแก่ผู้มาร่วมงานดั่งนั้นรูปแบบต่าง ๆ ของการจัดโต๊ะในงานพิธี จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมลักษณะการจัดเลี้ยงไว้ดังนี้

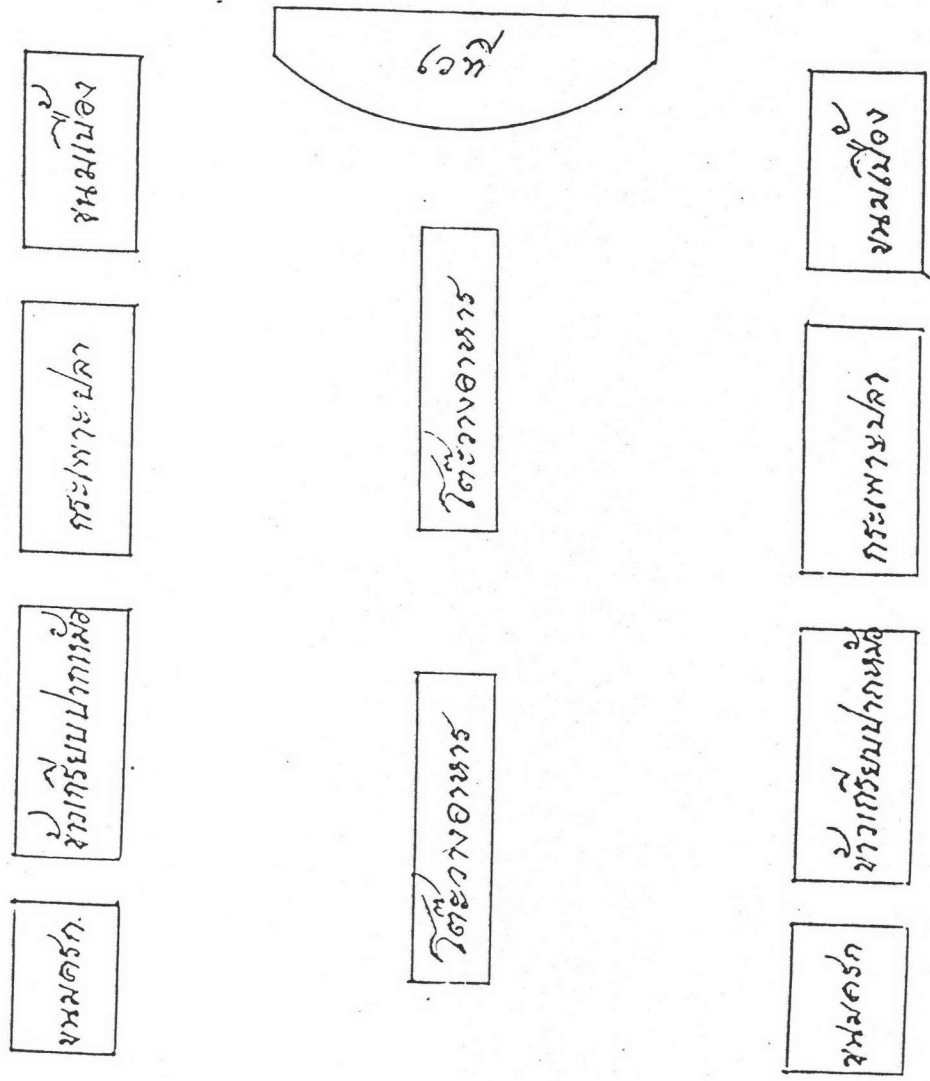
1. การจัดเลี้ยงแบบบุฟเฟต์ (Buffet)
2. การจัดเลี้ยงแบบค็อกเทล (Cocktail)
3. การจัดเลี้ยงแบบโต๊ะจีน
4. การจัดเลี้ยงแบบนั่งโต๊ะ (Sitting Dinner)

1. การจัดเลี้ยงแบบบุฟเฟต์ (Buffet) นั้นผู้ร่วมงานทุกคนต้องลุกไปตักอาหารเอง โดยจะมีอาหารหลายประเภทจัดอยู่ที่โต๊ะกลางห้องที่ทีมงานพิธี โดยมีสักขะผังการจัดโต๊ะดังนี้

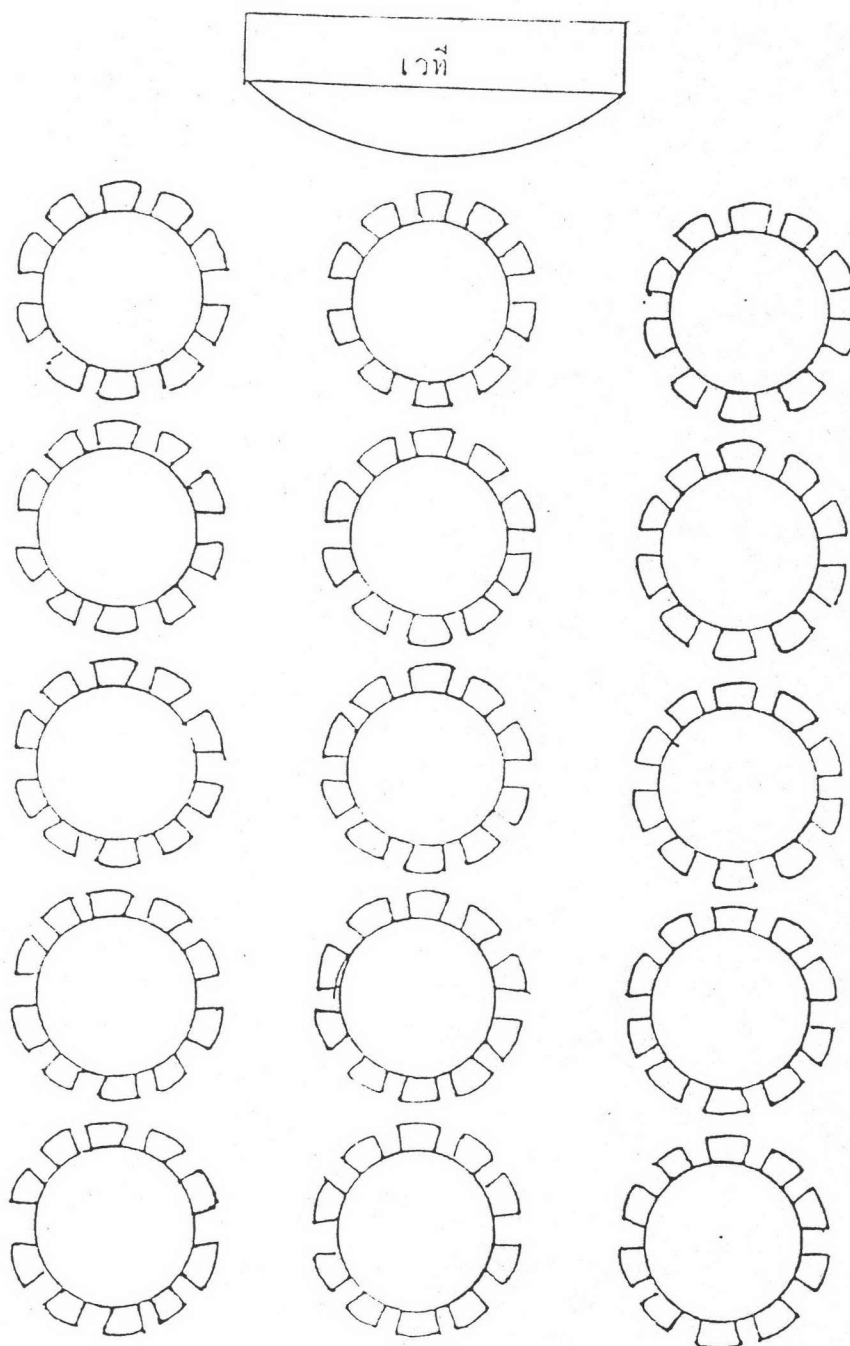
2. การจัดเลี้ยงแบบค็อกเทล (Cocktail) มักเป็นงานพิธีขนาดใหญ่ที่มีแขกมาร่วมงานจำนวนมาก งานชนิดนี้จึงไม่จัดโต๊ะเก้าอี้สำหรับไว้แขกนั่ง ดังนั้นแขกที่มางานเลี้ยงค็อกเทลจึงต้องยืน และเดินเลือกหยิบอาหารรับประทานเอง โดยจะไม่มีจัดอาหารวางไว้ที่โต๊ะอาหาร ซึ่งอาหารส่วนใหญ่มักจะจัดไว้เป็นชิ้นเล็ก ๆ พอดีคำ เพื่อสะดวกต่อการรับประทาน นอกจากนี้ที่นิยมจัดกันส่วนใหญ่มักมีอาหารที่มาปรุงร้อน ๆ ตามมุมต้องจัดเลี้ยง อาทิ เช่น ข้าวเกรียบปากหม้อ, ขนมครก, กระจ่างปลา, ขนมเบื้อง เป็นต้น

ผังการจัดเลี้ยงแบบค็อกเทล (Cocktail)

3. การจัดเลี้ยงแบบโต๊ะจีน แยกที่มาร่วมงานจะนั่งที่โต๊ะกลมโต๊ะหนึ่ง มี 10 ที่นั่ง แล้วพนักงานเสิร์ฟ เรียงตามลำดับ โดยเริ่มจากอาหารประเภทเรียกน้ำย่อย หรือ พวกออเดิร์ฟ โดยเสิร์ฟทีละอย่าง โดยอาหารแต่ละอย่างจะนำมาเสิร์ฟทั้งระยะพอควร มีอาหารประมาณ 6-10 ชนิด ซึ่งอาหารจานสุดท้าย คือของหวาน

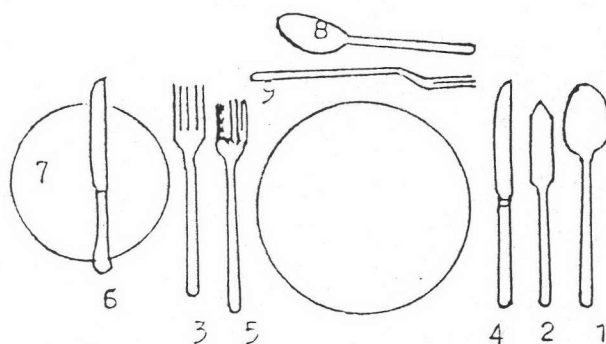
ผังการจัดแบบโต๊ะจีน เป็นการจัดโต๊ะกลมมีเก้าอี้ 10 ที่ เว้นช่วงห่างพอประมาณ

4. การจัดเลี้ยงแบบนั่งโต๊ะ (Sitting dinner) เป็นการเลี้ยงอาหารฝรั่ง ซึ่งจะมีเมนูอาหารวางตั้งอยู่บนโต๊ะทุกโต๊ะ โดยแขกที่มาจะนั่งประจำที่โต๊ะ แล้วพนักงานเสิร์ฟจะนำอาหารมาเสิร์ฟเรียงตามลำดับที่ปรากฏในเมนู มักมีให้เลือก 2 ชุด คือชุดเนื้อหรือหมูกับชุดปลาหรือไก่ เพื่อสำหรับผู้ที่ไม่รับประทานเนื้อสัตว์บางประเภท ซึ่งที่นั่งของแต่ละคนจะมีชุดช้อนส้อมมีดหันเนื้อ มีดหันปลา มีดบาดเนย ช้อนตักซุป ช้อนขนม ส้อมผลไม้ และช้อนกาแฟวางไว้ประจำที่แต่ละคน ซึ่งมักจะสร้างความสับสนให้กับผู้รับประทานเสมอว่า จะใช้ส้อมอันไหน มีดอันไหน กับอาหารชนิดใด ตั้งที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยที่โต๊ะแต่ละตัวจะมีที่สำหรับ 8-10 คน แต่ละคนนั่งประจำที่จนกระทั่งพนักงานเสิร์ฟอาหารครบตามเมนู

ผังการจัดเครื่องใช้ในกาารับประทานอาหารของแต่ละคน *

ในกรณีที่อาหารประเภท ซุป, ปลา, เนื้อ, ของหวาน โดยหยิบเครื่องใช้จากด้านนอกสุดเข้าไปทางด้านใน

1. ช้อนซุป	6. มีดทาเนย - เสิร์ฟก่อนอาหารอื่น และเรียกเติมได้
2. มีดปลา	7. จานขนมปัง -
3. ส้อมปลา	8. ช้อนของหวาน
4. มีดเนื้อ	9. ส้อมของหวาน
5. ส้อมเนื้อ	

* จากประสบการณ์ผู้วิจัย และจากหนังสือวิวัฒนาการและศิลปการจัดโต๊ะอาหาร ของ
ขวัญแก้ว วัชโรทัย มี.ย. 2535

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาพถ่ายและจากวิดีโอเทปของงานพิธีต่าง ๆ ทำให้สามารถจำแนกรูปแบบของงานพิธีต่าง ๆ ในหลายลักษณะดังนี้คือ

งานพิธีส่วนบุคคล คืองานพิธีที่จัดขึ้นโดยบุคคล หรือองค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีรูปแบบการจัดงานหลากหลาย มีทั้งงานพิธีประเภทที่เป็นพิธีการ และงานพิธีที่ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติตนได้ตามสบาย ซึ่งองค์ประกอบต่างๆของงานพิธีเหล่านี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการจัดงานที่แตกต่างกันตามชนิดของงานดังต่อไปนี้

1.1 งานเลี้ยงสังสรรค์

มักจะเป็นงานที่จัดขึ้นเพื่อ วัตถุประสงค์ในการพบปะ พูดคุย ถวายภัตตาหารและสังสรรค์กัน ผู้คนที่ไปร่วมงานมักจะเป็นคนรุ่นเดียวกัน หรือมาจากสถาบันเดียวกัน หรือหน่วยงานเดียวกัน

ลักษณะของงานเลี้ยงสังสรรค์นี้ มักมีรูปแบบเป็นงานรื่นเริง และไม่ค่อยจะเป็นพิธีรีตองเท่าใดนัก แต่จะเน้นที่ความสนุกสนานเฮฮามากกว่า ดังนั้นผู้คนที่ไปร่วมงานลักษณะนี้ มักจะแต่งกายสวยงามแต่ไม่มีใครจะเป็นแบบแผนหรือฟอร์มจนเกินไป เพื่อสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองมากกว่าที่จะเคร่งครัดในเรื่องการแต่งกายและรูปแบบของงาน

ในที่นี้จะยกตัวอย่าง กรณีศึกษาวิเคราะห์งาน สตรีอยุธยาสังสรรค์ เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2534 จัดที่ราชตฤณามัยสมาคม

ซึ่งเป็นงานสังสรรค์ประจำปีของบรรดาศิษย์เก่าโรงเรียนศรีอยุธยา เนื่องจากโรงเรียนศรีอยุธยานั้นเป็นโรงเรียนสตรี ดังนั้นศิษย์เก่าจึงเป็นผู้หญิงทั้งสิ้น เมื่อได้มาพบปะสังสรรค์กันจึงมีลักษณะเหมือนนกกระจอกแจกรัง คือมีแต่คนพูดจนเกือบไม่มีคนฟัง ทั้งนี้เพราะงานศรีอยุธยาสังสรรค์นี้ เป็นงานรวมศิษย์เก่าหลายรุ่นที่จบไปจากสถาบันการศึกษาเดียวกัน แต่เมื่อจบจากโรงเรียนไปแล้วต่างก็แยกย้ายกันไป บ้างได้ไปเรียนต่อจนจบชั้นอุดมศึกษา บ้างก็เรียนวิชาชีพ และบ้างก็ออกไปประกอบอาชีพเลย ดังนั้นเมื่อมีการจัดงานสังสรรค์ขึ้นจึงเป็นการรวมบรรดาศิษย์เก่าเหล่านี้ให้กลับมาพบปะกัน ซึ่งในความหลากหลายของวุฒิการศึกษา สภาพแวดล้อม และอาชีพที่ต่างกันนี้ทำให้คน ที่ร่วมงานสังสรรค์ประเภทนี้ มีการแสดงออกในรูปแบบที่เหมือนกันและต่างกันในเรื่องเหล่านี้คือ

การแสดงออกที่เหมือนกัน

1. ผู้คนที่มาร่วมงานสังสรรค์ของศิษย์เก่า มักแสดงอาการดีอกดีใจวิดีว้ายกระตือรือร้น ที่ได้พบเพื่อนเก่าและคุยกันถึงเรื่องเก่า ๆ เมื่อครั้งยังเป็นเด็ก
2. ผู้คนในงานสังสรรค์ศิษย์เก่า มักจะถามสารทุกข์สุกดิบ ถามถึงคู่ครอง ครอบครัว รวมไปถึงสถานที่ทำงานในปัจจุบัน
3. ผู้คนที่มาร่วมงานสังสรรค์ประเภทนี้มักไม่มีใครจะพาคู่ครองมาด้วยทั้งนี้เพราะการที่ได้พบเพื่อนเก่าๆ อาจมีการทักทายพูดจาด้วยภาษาที่เป็นกันเองซึ่งบางครั้งไม่สุภาพนัก จึงไม่อย่างจะให้คู่ครองได้มาเห็น หรือได้ยินได้ฟังส่วนวณ โวหารที่เขานำมาใช้กันในหมู่คนในงานนี้

การแสดงออกที่เหมือนกัน คล้ายกันในรูปแบบของคนที่ไปร่วมงานพิธีประเภทงานสังสรรค์นั้น ไม่มีใครมีสิ่งที่น่าสนใจเท่าใดนัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่จำเป็นต้องยกตัวอย่างในความเหมือนกันเหล่านี้ แต่ผู้วิจัยจะชี้ประเด็นและยกตัวอย่างในส่วนที่เป็น การแสดงออกที่ต่าง ๆ กัน ว่าในความต่างนั้นได้แสดงออกมาเป็นคำพูด หรือ แฝงเสกนัย หรือวัตถุ ประสงค์ใดไว้บ้าง

การแสดงออกที่ต่างกัน

1. บางคนที่มาร่วมงานสังสรรค์ประเภทนี้ ต้องการแสดงออก (Show off) ถึงฐานะ และความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ จนบางครั้งดูเหมือนเป็นการคุยโอ้อวดเพื่อนก็มี ตัวอย่างเช่น บทสนทนาของจินทนาและกรรณิการ์ ต่อไปนี้

จินทนา : กรรณิการ์ เธอ นี่สวยไม่สร้างเลยนะ จนลูกโตเป็นสาวแล้วแม่ยังสวยอยู่เลย
 กรรณิการ์ : จินทนา, เธอไม่รู้อะไรใคร ๆ ขอบุพคุณว่าฉันเป็นพี่สาวเวลาเดินไปกับลูกสาวนะ แหม! วันนี้เจ็บบใจจริง ๆ ฉันสั่งจองรถ BENZ รุ่นใหม่ไว้ สั่งสีแดง จองมา 6 เดือนกว่าแล้วยังไม่ได้รถเลย นึกว่าวันนี้จะได้ขับมาให้เพื่อน ๆ นั่งรถใหม่แล้วเขี้ยว

จินทนา : เทรอ ! BENZ รุ่นใหม่เทรอ คงแพงมากสินะ ก็ล้านละจะ

กรรณิการ์ : ก็ ทกล้าน เท่านั้นเองจะรถคันนี้ แพนฉันเขาไว้ขับเล่นนะ รถเยอรมัน
มันดีกว่ารถญี่ปุ่นนะเธอ

** (เธอพูดโดยลืมนึกไปว่าจินทนาและเพื่อน ๆ อีกหลายคนก็ขับรถญี่ปุ่นทั้งนั้น)**

อ้อ ! ฉันลืมไปนี่ ! เอาอัลบั้ม ของฉันที่ถ่ายตอนไปเที่ยวเมืองนอกมาให้
เพื่อน ๆ ดู ลูกสาวฉันนะ เขาชอบชวนพ่อแม่ไปพักผ่อนที่อเมริกาพักที่โรงแรม
ชั้นหนึ่งเลยนะ ไป 10 วัน หมดไปตั้ง 2 แสน แน่ะ

จากบทสนทนาข้างต้นนี้ จะเห็นว่าลักษณะนิสัย ของกรรณิการ์ ก็คือ เป็นคนที่ชอบ
โอ้อวด ยกตนข่มท่าน โดยการพูดจาแสดงถึงความร่ำรวยของตนเองและครอบครัว โดยไม่
คำนึงถึงความรู้สึกของคนฟังสมดังที่ Marshall McLuhan เคยกล่าวไว้ว่า

" สังคมปัจจุบันทวีความสำคัญให้กับ Concept ของ "จำนวน" มากยิ่งขึ้น

" จำนวน " จึงกลายเป็นเครื่องวัดฐานะ เป็นกระบวนการที่ไม่รู้จัก " และ

" เมื่อ "เงินพูด" ก็คือปรากฏการณ์ที่เงินมีบทบาทสูงในสังคม "

ทำให้สามารถวิเคราะห์ลักษณะการพูดแบบกรรณิการ์ได้ว่า เธอใช้เงินพูด เธอ
มาสังสรรค์กับเพื่อน ๆ เพื่อให้ความสำคัญกับเงินและฐานะของเธอมีลักษณะเด่นประจำตัว
แต่เมื่อผู้วิจัยได้ติดตามดูพฤติกรรมและนิสัยของเธอในระยะต่อมา เป็นต้นว่ามีการเรียไรวดี
ช่วยบริจาค โตะเก้าอี้ให้กับโรงเรียนที่เธอเรียนจบมา ซึ่งทางโรงเรียนได้สั่งซื้อโตะเก้าอี้
จากบริษัทของ กรรณิการ์ เพื่อนของกรรณิการ์ ส่วนใหญ่จะช่วยกันบริจาคทุกคนแต่กรรณิการ์
ซึ่งเป็นเจ้าของบริษัท และขายโตะเก้าอี้ให้แก่โรงเรียน โดยตรงกลับปฏิเสธที่จะบริจาคแม้
แต่ตัวเดียวเท่าที่ได้ทราบว่า เธอเป็นคนที่ มีจิตคับแคบ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน และ
ธุรกิจของตัวเอง มากกว่าที่จะทำสิ่งใดเพื่อส่วนรวมหรือเพื่อการกุศล หรือเพื่อสถาบัน

ซึ่งถ้าหากเราดูแต่ภายนอก หรือ ภาพลักษณ์ ของกรรณิการ์แล้วจะเห็นว่า เธอมี
ความพร้อมอย่างมากที่จะช่วยสังคม หรือฐานะดีพอที่จะบริจาคเงินเล็กน้อยเพื่อกิจกรรม
ของโรงเรียน หรือให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนรุ่นน้องที่ยากจน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษา
อีกว่า เพื่อนสนิทร่วมกลุ่มของกรรณิการ์นั้น ส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดมีอุปนิสัยคล้าย ๆ
กรรณิการ์ทั้งสิ้น สมดังคำโบราณที่ว่า "หากอยากรู้จักผู้ใดให้ดูที่เพื่อนสนิทของเขา" ดังเช่น

สุวณีย์ เพื่อนรักของกรรณิการ์ซึ่งเป็นหมอพันชั่งตั้งเปิดคลินิกสัตวแพทย์ในย่านธุรกิจคนรวย มีคน
ไว้มาทำพันจำนวนมาก สุวณีย์และสามีซึ่งเป็นหมอพันด้วยกันหาเงินได้มากมาย จนซื้อตึกแถว
และซื้อบ้านราคาหลายล้านหลายแห่ง และมีบางครั้งที่สุวณีย์คิดอยากเจอเพื่อนฝูง อยากรับ
เพื่อนสังสรรค์กัน สุวณีย์จึงบอกให้กรรณิการ์โทรศัพท์นัดเพื่อน ๆ ที่สนิทกันในกลุ่มไปเจอกัน

ขณะที่กำลังรับประทานอาหารอยู่นั้น สุวณีย์เริ่มกระสับกระส่ายจนเห็นได้ชัดทำให้
กรรณิการ์สงสัยจึงกระซิบถามว่าสุวณีย์เป็นอะไร ซึ่งสุวณีย์ก็ขยันทถามว่า อาหารมื้อนี้ใคร
จะเป็นผู้จ่ายเงิน กรรณิการ์จึงบอกกล่าว "เธอเป็นคนไว้ฉันโทร. นัดเพื่อน ๆ มา เธอ
น่าจะเลี้ยงเขาแหละ เป็นเงินไม่มากนักนะ" สุวณีย์ ว่า "โธ้ย ! ไม่ได้หรอก ฉันมีธุระจะต้อง
รีบกลับแล้ว เอาอย่างนี้นะฉันฝากค่าอาหารเธอไว้ 100 บาท แล้วกัน เป็นค่าอาหาร
ในสวนของฉัน ฉันกลับก่อนละ"

เป็นอันว่า การเลี้ยงครั้งนั้น กรรณิการ์ต้องเป็นผู้ออกค่าอาหารทั้งหมดเองซึ่ง
เป็นเงินแสนกว่าแต่ เธอก็เจ็บแค้นสุวณีย์มาก จนนำมาเล่าให้ผู้วิจัยฟัง ซึ่งพฤติกรรมของ
สุวณีย์นั้นวิเคราะห์ได้ว่า คนเราเมื่อถึงจุด ๆ หนึ่งที่มีฐานะร่ำรวยสุขสบายแล้วก็คิดถึงเพื่อน
อยากพบเพื่อน เพื่อที่จะได้แสดงฐานะไว้ให้เพื่อน เก้าได้ เห็นถึงความสำเร็จของตนแต่ขะเดียว
กัน ความเห็นแก่ตัวซึ่งเป็นลักษณะนิสัยประจำตัวที่ชอบอยู่ภายในของสุวณีย์ ที่มีจิตใจคับแคบ
และไม่เคยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อใครแม้จะเป็นเพื่อนฝูงก็ตามทำให้สุวณีย์แสดงพฤติกรรมเช่นนี้
ออกมา คือต้องการพบเพื่อนแต่ไม่ชอบเสียเงินเลี้ยงเพื่อน

เพื่อนรักอีกรายหนึ่งของกรรณิการ์ ชื่อ ฤดี รายนี้ยังมีพฤติกรรมที่แปลกไปอีก
กล่าวคือ ในงานวันปีใหม่ของโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนได้เชิญศิษย์เก่าทั้งกลายมาร่วม
งานเลี้ยง มีการจับสลาก และมีการชักชวน ให้ผู้มาร่วมงานร่วมกันบริจาคสมทบทุนเพื่อ
อุปกรณ์การศึกษาของนักเรียน ปรากฏว่า งานนี้มีทั้งศิษย์เก่าและครูอาจารย์กว่า 300 คน
งานจัดขึ้นที่สนามใหญ่หน้าเสาธง เมื่อพิธีกรดำเนินรายการประกาศชื่อผู้มีจิตศรัทธาบริจาค
เพื่อช่วยเหลือนักเรียนอยู่นั้น กรรณิการ์ได้บอกว่าฤดีมาร่วมงานแล้วรู้สึกยินดีที่จะร่วมสมทบ
ทุนเพื่อนักเรียนรุ่นน้อง โหมกจึงได้เชิญฤดีขึ้นโบนเวทีและกล่าวแนะนำตัวฤดีต่อแขกที่
มาร่วมงาน โดยประกาศผ่านไมโครโฟนว่า " นางสาวฤดี อยู่เย็น ศิษย์เก่ารุ่นที่ 18
ปัจจุบันทำงานที่บริษัท... เป็นผู้ที่มีจิตศรัทธาที่จะบริจาคเงิน เพื่อกิจกรรมของโรงเรียน

เป็นเงิน 2,000 บาท เมื่อโฆษกกล่าวจบแขกทุกคนก็ปรบมือ ขึ้นชมกับเธออย่างเต็มที่ ทว่าทัศนิตหน้าต้ายิ้มแย้มเบิกบานยึดถือการสรรเสริญอย่างภาคภูมิใจ

พอเสร็จงาน ก่อนกลับบ้านทัศนิตเรียกรรณิการ์ไป บอกว่า ทัศนิตจะไม่จ่ายเงินบริจาค เพราะเธอไม่รู้เรื่องอะไรเลย ไม่ว่ากรรณิการ์จะพูดเหตุผลอย่างไร ทัศนิตก็ไม่ยอม ๗ ได้เงินจำนวนนี้ ทว่าทัศนิตการต้องโทรศัพท์มาเล่าให้ผู้วิจัยฟังด้วยความภูมิใจ

ผู้วิจัยจึงพยายามวิเคราะห์ ลักษณะนิสัย ของทัศนิต ตลอดจนศึกษาบุคลิกของทัศนิต จึงทราบว่าเธอเป็นลูกคนจีน ที่มีฐานะระดับเศรษฐี เธอมีรถเก๋งขับไปทำงาน ใส่เสื้อผ้าราคาแพง เธอเรียนจบคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยชื่อดัง ทำงานได้เงินเดือนสูง มีโบนัสปีละหลายๆ ยังโสด เรียกว่าคู่พื้นฐานบุคลิกของทัศนิตแล้ว เธอเป็นหญิงสาวที่มีความพร้อมทุกด้าน แต่สิ่งที่เธอขาดก็คือความรับผิดชอบและการนับถือตัวเอง

ตั้งข้อเขียนของ ดร. ทลวย จ่าปาเทศ ที่ว่า

"พฤติกรรมของมนุษย์นั้น ถ้ามองเผิน ๆ ดูเหมือนจะเข้าใจง่าย แต่ถ้าศึกษา ทัศนะเยียดลึกซึ้งลงไป ก็พบความยากในการเข้าใจ การศึกษาทางจิตวิทยาได้ศึกษาพฤติกรรมมนุษย์กันมากมาย แต่สิ่งที่ขาดก็คือความไม่เหมือนกัน"

2. บางคนที่มาร่วมงานสังสรรค์ก็ด้วยวัตถุประสงค์บางอย่าง บุคคลประเภทนี้มักไม่มีความจริงใจให้กับเพื่อนฝูงมากไปกว่าหวังผลประโยชน์ เพื่องานของเขาและคนจำพวกนี้ ส่วนใหญ่จะไม่ปฏิเสธที่จะไปร่วมงานทุกชนิด ทั้งนี้เพราะเขาจะได้มีโอกาสพบเพื่อนฝูง ผู้คนมากหน้าหลายตา ได้รู้จักพูดคุยสร้างความสนิทสนมเป็นกันเองกับคนง่าย คนประเภทนี้สังเกตได้ง่ายคือ ถ้าเขาได้รู้จักใครหรือได้พูดคุยกับใคร เขามักจะเข้าไปตีสนิท และขอจดที่อยู่เบอร์โทรศัพท์หรือขออนามบัตรของผู้ร่วมสนทนาไว้ เพื่อการติดต่อในภายหลัง

คนประเภทนี้ ก็คือพวกที่มีอาชีพเป็นนายหน้าขายประกัน ตั้งตัวอย่าง คำถามต่อไปนี้ ของมาลีที่คุยซึกถามจิตรรา

มาลี : จิตรรา เราไม่ได้เจอกันหลายปี ๕ ขายตีหรือ แต่งงานหรือยัง

จิตรรา : แต่งแล้วจ๊ะ

มาลี : สามี่อายุเท่าไรจ๊ะ ทำงานอะไร

จิตรา : แพนฉันเป็นนักธุรกิจ ทำงานเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ
 มาลี : ตอนนี้มีลูกกี่คนแล้วละ เรียนหนังสือหรือยัง แล้วตัวเธอล่ะทำงานอะไร แหม!
 สามีเธอคงต้องเดินทางอยู่บ่อย ๆ ซีนะ เธอก็ต้องอยู่บ้านตามลำพังนะซี แล้ว
 ส่วนใหญ่เธอจะอยู่บ้านวันไหนล่ะ ว่าง ๆ ฉันจะได้แวะไปคุยด้วยคิดถึงจัง
 เพื่อนเก่าเพื่อนเก่าไม่ได้เจอกันเสียนานขอที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์เธอหน่อยซี

*** เริ่มเข้าสู่คอกของมาลีแล้วเพราะเธอกำลังพูดจาทว่านล้อมจิตราต่าง ๆ นานา โดยที่
 เธอกำลังปูพื้นฐานการสนทนาเข้าสู่อาชีพของเธอ โดยจิตราไม่รู้ตัวและไม่ได้ระวัง
 สงสัยแต่อย่างใด คงดีใจที่ได้เจอเพื่อนเก่า อีกทั้งจิตราเห็นว่ามาลีก็ทำงานเป็น
 พยาบาลซึ่งไม่เป็นพิษเป็นภัยกับใคร แต่ที่จริงแล้วมาลีเป็นพยาบาล ที่มีอาชีพเสริม คือ
 เป็นนายหน้าขายประกันชีวิตให้กับบริษัทประกันแห่งหนึ่งด้วย ***

หลังจากงานเลี้ยงสังสรรค์นั้นไม่ถึง 2 สัปดาห์ มาลีก็ไปหาจิตราที่บ้าน เพื่อพูด
 คุยยกแม่น้ำทั้งห้า โดยอ้างว่าสามีของจิตราต้องเดินทางบ่อย ๆ อาจเกิดอุบัติเหตุเจ็บป่วย
 หรือตายได้ง่ายอีกทั้งลูก ๆ ของจิตราก็ยังเล็กอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน หากสามีของจิตรา
 เป็นอะไรไปจิตราและลูก ๆ จะลำบากทางที่จิตราควรทำประกันชีวิตให้สามีและทำประกัน
 ฝากเพื่อการศึกษาให้กับลูก ๆ เสียแต่วันนี้ และถ้าจิตราปฏิเสธไปว่า เธอเคยทำประกัน
 ชีวิตกับบริษัทอื่นไว้แล้ว มาลีก็จะพยายามพูดจาชอรั้งให้จิตราช่วยทำเพิ่มกับบริษัทที่เธอทำ
 อยู่ โดยอ้างว่าให้ช่วยยอดขายของเดือนนี้เธอหน่อยเพราะขาดอีกเพียงรายเดียวก็จะทำได้
 ได้เป้า ที่จะทำให้เธอได้รับการบรรจุจากบริษัทประกัน หรือขาดอีกเพียงรายเดียวเธอก็ได้
 ยอดขายครบจำนวน ที่ทางบริษัทประกันจะส่งเธอไปดูงานที่ต่างประเทศหากจิตราไม่ช่วย
 ยอดที่เธอทำไว้ก็จะสูญเปล่า เหล่านี้เป็นต้น

ลักษณะของคนเช่น " มาลี " นี้เป็นคนประเภทที่ไปงานพิธีเพื่อผลประโยชน์หรือ
 เพื่อธุรกิจขายประกันที่เธอทำอยู่ โดยไปงานพิธีเป็นสื่อให้ได้พบปะเพื่อนฝูง ดังนั้นการที่เธอ
 ไปร่วมงานพิธีต่าง ๆ เธอจึงมีวัตถุประสงค์ในเชิงธุรกิจมากกว่าที่จะไปเพื่อความสนุกสนาน
 ซึ่งจากการวิเคราะห์คนเช่นมาลีนี้ เธอมิได้เป็นพิษเป็นภัยกับใคร เพียงแต่เธอทำเพื่อความ
 อยู่รอดของตัวเองจนบางครั้งทำให้เธอมองข้ามมิตรภาพอันดีงามของคำว่า " เพื่อน " ไป

3. คนบางคนที่มางานสังสรรค์นี้ เป็นคนที่มีบมด้อยคือ เมื่อจบการศึกษาจากโรงเรียนแล้วไม่ได้เรียนต่อมหาวิทยาลัย หรือมีฐานะด้อยกว่าเพื่อน ๆ ในรุ่นเดียวกัน คนจำพวกนี้มักจะแสดงออกโดยการนั่งหลบมุมเงียบ โดยสมัครที่จะเป็นผู้ฟังมากกว่าผู้พูด และมักจะเออออ คล้อยตามความคิดเห็นของเพื่อน ๆ มากกว่าที่จะพูดจาออกความเห็นหรือโต้แย้ง อีกทั้งยังแสดงกิริยาสงบเสงี่ยม

ซึ่งจากวิเคราะห์พฤติกรรมของคนประเภทนี้ ถือเป็นคนจำพวกไม่กล้าแสดงออก (Non-Assertive Behavior) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการคุกคามสิทธิของตนเอง โดยไม่กล้าแสดงออกถึงความคิดและความรู้สึกขาดความเชื่อมั่นในตนเอง พร้อมกันนั้นก็พยายามหลีกเลี่ยงความขัดแย้งทุกกรณี

4. คนบางจำพวกที่มางานเลี้ยงสังสรรค์แล้วชอบจับกลุ่มซุบซิบนินทา ชอบจับผิดและจับสิ่งผิดเพื่อนที่มาร่วมงาน บางครั้งมองคนตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า เพื่อหาข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องของผู้อื่น คนประเภทนี้มักจะมองคนด้วยสายตาที่ไม่เป็นมิตร มองแบบจับจ้องในสิ่งไม่ดีที่เป็นข้อเสียของคนมากกว่าที่จะมองคนด้วยความคิดสร้างสรรค์

เท่าที่ได้ศึกษาวิจัยคนจำพวกนี้ พบว่าเป็นบุคคลที่มาจากครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น ขาดการอบรมสั่งสอนที่ดีเมื่อเยาว์วัย จึงทำให้เขาขาดทักษะในการแสดงออกที่เหมาะสม (Deficient Skill) เลยเปรียบเสมือนเป็นเชื้อโรคนึงของสังคมเป็นที่รังเกียจของเพื่อนฝูงและผู้รู้เท่าทัน ในการที่จะคบหาสมาคมด้วย

การแสดงออกทั้งที่เหมือนกันและต่างกัน ของผู้คนที่ไปร่วมงานศรีอยุธยาสังสรรค์ตั้งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นเพราะโรงเรียนศรีอยุธยา เป็นโรงเรียนที่มีเด็กนักเรียนที่มาจากชนชั้นกลางลงมาจนถึงที่มาจากครอบครัวยากจน ดังนั้น สิ่งที่จะสะท้อนออกม่าย่อมแสดงให้เห็นถึงพื้นฐานของคนที่จะจบจากสถาบันแห่งนี้ เช่นเดียวกับที่ McLuhan กล่าวว่า "โรงเรียนเปรียบเสมือนกระจกเงาไว้กับเด็กจากชนชั้นต่าง ๆ ได้ชัดเจน"

เพราะคนเรานั้นจะมีอุปนิสัย หรือพฤติกรรมอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการคือ

- ก. ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม
- ข. ขึ้นอยู่กับสภาพฐานะและครอบครัว
- ค. ขึ้นอยู่กับการอบรมสั่งสอน
- ง. ขึ้นอยู่กับค่านิยมและทัศนคติของตนเอง

ดังนั้นคนจะดีจะเลวหรือไม่ ย่อมไม่อาจจะโทษสิ่งหนึ่งสิ่งใดแต่เพียงอย่างเดียว ควรพิจารณาถึงบทบาทของปัจเจกบุคคล เป็นราย ๆ ไป อย่างไรก็ตามการควบคุมตนเอง การรู้ตัว และการไม่ลืมตัวนั้น เป็นสิ่งที่สำคัญต่อการที่จะอยู่ร่วมกับคนในสังคมให้เป็นสุขได้

เมื่อคนเป็นส่วนประกอบของงานพิธี และผู้คนจำนวนมาก ที่มาร่วมงาน หรือมาร่วมกิจกรรม ต่างๆ ในงานสังสรรค์นี้ ทำทำงานพิธี (Party) จึงเป็นสถานที่ที่คนได้มาร่วมแสดงบทบาท (Social Role) โดยที่บทบาทละบทบาทที่เขาแสดงออกมานั้น มักจะขึ้นอยู่กับตามกฎของสังคม หรือค่านิยมของคนในสังคมของงานพิธีนั้นๆ อาจจะมีบ้างที่บางคนแสดงตัวแสดงตนออกนอกบทบาท หรือผิดแปลกแตกต่างไปจากที่ควร ก็ถือเป็น ความหลากหลาย ในความเป็นมนุษย์ในยุคปัจจุบัน

สรุปว่างานสังสรรค์สังสรรค์นี้ผู้ที่ไปร่วมงานมักต้องการไปพูดคุยพักทายปราชัย กับเพื่อนฝูง โดยที่คนส่วนใหญ่ต้องการพูดมากกว่าต้องการคำตอบ คือมีแต่ผู้พูดหาผู้ฟังได้ยาก และผู้พูดพยายามจะพูดโดยไม่สนใจว่าผู้ฟังจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบอย่างไร เพียงแต่ต้องการพูดในสิ่งที่ตนต้องการจะพูดเท่านั้น (Pleasure communication) ดังนั้นข้อมูลข่าวสารที่ได้จากงานนี้ก็คือ เรื่องราวในอดีต ของแต่ละคน ตลอดไปจนถึงสถานภาพในปัจจุบัน ของผู้ไปร่วมงานที่นำมาแสดงออกต่อกัน (Show off) มากกว่าเนื้อหาสาระอย่างอื่น

1.2 งานแต่งงาน

- งานแต่งงานที่จัดที่โรงแรมชั้นหนึ่งในกรุงเทพฯ

กรณีศึกษา งานแต่งงานของ คุณภัทสร VS คุณสภาพร เมื่อ 7 ส.ค. 35
งานนี้จัดที่โรงแรมอิมพีเรียล ถนนวิฑู

จากการเก็บข้อมูลโดยการสังเกต องค์ประกอบ (Function) ต่าง ๆ ของงานนี้ สามารถรวบรวมออกมาได้ดังนี้

1. สถานที่จัดงานเป็นโรงแรมชั้นหนึ่งใจกลางกรุงเทพฯ ผลก็คือว่าที่แขกหรือผู้มาร่วมงานจะไปถึงได้ก็ต้องใช้เวลาเดินทางนานพอสมควร เพราะต้องเผชิญปัญหาจราจรติดเนื่องจากโรงแรมชื่อดังทั้งหลาย มักอยู่ในย่านธุรกิจจึงประสบปัญหาเรื่องการจราจรอย่างมาก โดยเฉพาะหากเป็นงานแต่งงานด้วยแล้ว ซึ่งผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ถ้าวันใดที่ได้รับการจัดเชิญแต่งงาน ย่อมแสดงว่าวันนั้นเป็นวันที่ฤกษ์ดีเหมาะกับการประกอบพิธีสมรส จึงมักจะมีการแต่งงานหลาย ๆ งานในวันเดียวกัน อันสืบเนื่องมาจากวัฒนธรรมประเพณีของไทยที่ยึดถือการดูฤกษ์ โดยที่ฝ่ายเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาวมักจะไปหาหมอดู หรือไปขอฤกษ์จากพระสงฆ์องค์เจ้าให้ช่วยหาวันที่มีฤกษ์งามยามดีที่จะจัดงานพิธีมงคลสมรส ซึ่งหมอดูหรือบรรดาโหราจารย์ทั้งหลายก็มักจะให้ฤกษ์ที่เป็นวันดีซึ่งตรงกัน ดังนั้น หากวันใดเหมาะแก่การจัดพิธีแต่งงาน ก็จะมีงานแต่งงานเต็มแทบทุกโรงแรมที่มีชื่อเสียงทั้งหลาย

จึงทำให้เกิดผลพวงที่ตามมาก็คือ ถนนทุกสายในย่านโรงแรมชั้นหนึ่ง อันเป็นสถานที่จัดงานมงคลสมรสในวันฤกษ์ดีนั้น ๆ จะเกิดปัญหาจราจรติดขัดเป็นชั่วโมง ๆ เลยทีเดียว อีกทั้งเมื่อไปถึงกว่าที่จะวนหาที่จอดรถได้ก็เกือบครึ่งชั่วโมง ผู้วิจัยเคยประสบเสมอว่ากว่าที่จะฝ่าคลื่นจราจรเข้าไปถึงงาน ก็พอดีกับที่บรรดาแขกเหรื่อในงานเขากำลังลากลับพอดี เจ้าภาพเขาเลยไม่ทราบที่เราเข้าไปพักทักทายทำความเคารพนั้นเราเพิ่งมาถึง เพราะเขานึกว่าเรามาลากลับ

2. การจัดตกแต่งสถานที่ของห้องจัดงานพิธีสมรสนั้น แทบทุกโรงแรมชั้นนำของกรุงเทพฯ มักจะมีการจัดคล้ายคลึงกัน อาทิ เช่น

- มีเค้กแต่งงานที่ตกแต่งไว้สวยงามตั้งอยู่กลางห้องจัดงาน
- มีน้ำแข็งแกะสลักเป็นรูปต่าง ๆ ส่วนใหญ่นิยมแกะสลักเป็นรูปหงส์คู่หรือรูปหัวใจตั้งอยู่ที่โต๊ะอาหาร (ในกรณีที่เป็นงานเลี้ยงแบบค็อกเทลหรือแบบบุฟเฟต์) อันถือเป็นสัญลักษณ์ (Signifier) อย่างหนึ่งในการสื่อความหมายของงานพิธี เพื่อเป็นสื่อแสดงถึงความรักความผูกพันของคู่บ่าวสาว
- ภายในห้องจัดเลี้ยงมักประดับประดาด้วยดอกกุหลาบสีแดงหรือ สีชมพูอันเป็นเครื่องหมายแสดงถึงความรัก ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า เป็นการสื่อสัญลักษณ์ (Signs) อย่างหนึ่งดังที่ Saussure กล่าวไว้ว่า "กุหลาบ" มิใช่มีความหมายว่า เป็นดอกไม้สีแดงมีหนามแหลมและมีกลิ่นหอมเท่านั้นแต่มันได้กลายเป็นตัวให้ความหมายในอีกระดับหนึ่งในฐานะตัวแทนแห่งความรักที่สื่อความหมายและสร้างบรรยากาศในงาน
- มีเวที ที่ตกแต่งเป็นชื่อของคู่บ่าวสาว
- มีนักดนตรี 1 คนพร้อมอีเลคโทนซึ่งเป็นที่นิยมกันในปัจจุบันที่จะไม่ยกวงดนตรีมาตั้งวงตากแต่ใช้นักดนตรีซึ่งร้องคลอไปกับการเล่นอีเลคโทนได้
- การจัดโต๊ะอาหารเป็นการจัดแบบค็อกเทลจึงไม่มีเก้าอี้ให้แขกผู้มาร่วมงานนั่ง

3. เนื่องจากเป็นงานเลี้ยงแบบค็อกเทล แขกที่มาร่วมงานจึงยืนพักทายปราชัยกัน (เพราะไม่มีเก้าอี้ที่นั่ง) จึงเป็นงานพิธีแบบที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นสื่อของการสื่อสาร (Communication medium) ได้อย่างชัดเจน คือ ผู้มาร่วมงานสามารถเดินพักทายพูดคุยกันได้อย่างทั่วถึง ซึ่งเท่าที่ผู้วิจัยสังเกตดู จะเห็นว่ามีทั้งคุยกันในเรื่องของธุรกิจ คุยเรื่องความสวยงาม คุยเรื่องครอบครัว คุยสรรเสริญเยินยอกันเอง และสิ่งที่ขาดไม่ได้ก็คือการพูดคุยตลกขบขันหรือวิจารณ์งานนั้น ๆ ซึ่งสารที่มาสื่อกันเหล่านี้ได้กลายเป็นส่วนประกอบของงานพิธี ไปเสียแล้ว

4. ผู้ที่ไปร่วมงานพิธีที่มีการเลี้ยงแบบค็อกเทลนั้น มักไม่ค่อยได้รับประทานอาหารมากนัก ทั้งนี้เพราะแขกบางคนขี้อายจึงไม่ค่อยกล้าที่จะไปยืนใช้ไม้จิ้มอาหารที่จัดไว้ตามโต๊ะ

รับประทาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาสุภาพสตรีซึ่ง ส่วนใหญ่มักจะเลี้ยงไปยืนรออาหารที่
ทำร้อน ๆ ตามมุม ๆ ต้องจัดเลี้ยงเสียมากกว่า

ดังนั้นบริเวณรอบ ๆ โต๊ะที่จัดอาหารไว้ จึงมีแต่บรรดาสุภาพบุรุษยืนจิ้มอาหารรับ
ประทานกันเสียเป็นส่วนใหญ่

งานแต่งงานของคุณภัสสรและคุณสภาพรนี้ จัดว่ามีแขกมาร่วมงานคับคั่งสืบเนื่อง
มาจาก คุณพ่อคุณแม่ ของเจ้าสาว เป็นคนกว้างขวางในสังคม จึงมีแขกผู้มีเกียรติ ใน
หลาย ๆ วงการมาร่วมงาน

งานคือกเทศบางงานถ้าเป็นการแต่งงานของตระกูลตั้ง ๆ หรือ คู่บ่าวสาวเป็น
ลูกของผู้มีอำนาจวาสนาหรือ กำลังอยู่ในตำแหน่งที่มียศฐานบรรดาศักดิ์สูงในขณะนั้น จะเห็น
ได้ชัดว่าแขกที่มาร่วมงานแทบจะไม่มีที่ยืนเลยที่เดียวทั้ง ๆ ที่ผู้มาส่วนใหญ่มักจะไม่เคยรู้จัก
ไม่เคยเห็นหน้าค่าตาของเจ้าบ่าว และเจ้าสาวมาก่อนเลยก็ตาม แต่เขาเหล่านั้นก็มาเพื่อ
บุพการีของคู่บ่าวสาวหรือมาเพื่อวัตถุประสงค์บางสิ่งบางอย่างที่ผู้วิจัย จะนำมาวิเคราะห์
ในบทต่อไป

5. เป็นประเพณีนิยมที่ก่อนที่จะเริ่มพิธีนั้น พ่อแขกหรือมาถึงงานได้สักครู่ ทาง
โฆษกของงานก็จะประกาศเชิญท่านผู้ใหญ่ หรือผู้ที่มีเกียรติสูงสุดของงานนั้น ที่เป็นที่เคารพ
นับถือของฝ่ายเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาวขึ้นไปกล่าวอวยพรให้คู่สมรส

สำหรับงานนี้คุณแม่ของเจ้าสาวได้กราบเรียนเชิญท่านองคมนตรีมาเป็นประธานในพิธี
มงคลสมรสของลูกสาว ดังนั้นโฆษกจึงเรียนเชิญท่านองคมนตรีขึ้นไปกล่าวอวยพรและให้
โอกาสแก่คู่บ่าวสาว ซึ่งงานนี้ท่านได้กล่าวคำที่เป็นข้อคิดข้อเตือนใจต่อคู่บ่าวสาว

คำกล่าวอวยพรและให้โอวาทต่อคู่บ่าวสาวนั้น ผู้วิจัยสังเกตมาหลายงานเห็นว่า
บางท่านที่ได้รับเชิญให้ขึ้นไปกล่าวนั้น คงจะได้รับเชิญให้กล่าวอวยพรอยู่เสมอ ๆ จึง
สามารถพูดได้กระตือรือร้น จับใจความได้ดี และประทับใจผู้ฟัง แต่บางท่านที่ขึ้นไปกล่าวก็พูด
จาเยิ่นเย้อ วกวน ทาสาระสำคัญอะไรไม่ได้ อย่ายว่าแต่คู่บ่าวสาวจะฟังแล้วเข้าใจสามารถ
นำไปปฏิบัติตามได้เลย แม้แต่ผู้มาร่วมงานเป็นร้อยคนก็ฟังไม่เข้าใจ อีกทั้งยังสร้างความ
เบื่อหน่ายให้กับผู้ฟังและผู้มาร่วมงานยิ่งถ้าพูดยาวเกินไป ผลสรุปก็คือไม่มีคนฟัง ซึ่งจะเห็น
ได้จากกรณีศึกษางานพิธีแต่งงาน บางงานที่จะกล่าวถึงต่อไป

- งานแต่งงานที่จัดขึ้นตามภัตตาคาร

กรณีศึกษา งานแต่งงานของคุณเพชรและคุณสายชล เมื่อ 10 มี.ค 34 ที่ ภัตตาคารแวร์รี่ชาย ถนนจรัสสนิทวงศ์

เนื่องจากผู้วิจัยต้องการศึกษาวิจัยถึงงานพิธี ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่ง ผู้วิจัยได้ พยายามเก็บข้อมูลของงานพิธี ในหลายลักษณะ และต่างระดับชั้นของงานดังจะเห็นได้จาก วิดีโองานแต่งงานของคุณเพชรและ คุณสายชล ที่ภัตตาคารแวร์รี่ชายนี้

การจัดงานพิธีมงคลสมรสที่ภัตตาคารหรือร้านอาหารนั้น มักนิยมจัดกันในหมู่ชนชั้น กลาง ทั้งนี้เพราะค่าเช่าสถานที่ และค่าจัดเลี้ยง ราคาต่ำกว่างานพิธีที่จัดตามโรงแรมใหญ่ ทำให้คนที่มิมีระดับฐานะปานกลางสามารถ ที่จะจัดได้โดยไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากนัก

เมื่อการจัดงานในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้มาร่วมงานส่วนใหญ่จึงเป็นชนชั้นกลาง การแสดงออกของผู้คนในงาน (อันเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของงานพิธีจึงเป็นการวางตัวแบบ ง่าย ๆ ตามสบาย ความสัมพันธ์ของผู้มาร่วมงานหรือการมีปฏิสัมพันธ์ ก็เป็นไปอย่าง กั้นเองมากกว่าที่จะเป็นระเบียบแบบแผนหรือเป็นพิธีรีตรอง

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ที่วิจัยงานพิธีแต่งงานของคุณ เพชรและคุณสายชลดังนี้

1. สถานที่ เมื่อเป็นภัตตาคาร ซึ่งวันปกติธรรมดาจะมีการขายอาหารตามปกติ แต่เมื่อมีผู้มาจองจัดงานเลี้ยง เขาจึงกันส่วนนี้ไว้ไม่เปิดให้ลูกค้าปกติเข้ามาใช้บริการ แต่ทางภัตตาคารก็ได้ตกแต่งสถานที่เพิ่มเติมอะไรเป็นพิเศษ เพียงแต่ขึ้นป้ายชื่อคู่บ่าวสาวบน เวทีเท่านั้น ดังนั้นเมื่อแขกผู้ร่วมงาน เข้าไปในงานพิธีแห่งนี้จึงรู้สึกเหมือนได้เข้าไปในร้านอาหารธรรมดา ๆ ที่ขาดความโอ่อ่าหรือความพิเศษอื่น ๆ

2. การแต่งกาย คนที่มาร่วมงานส่วนใหญ่แต่งกายธรรมดา ผู้ชายบางใส่เสื้อยืด บ้างใส่เสื้อเชิ้ต มีน้อยคนที่สวมชุดสูทมา ซึ่งนับรวมทั้งงานมีผู้ชายใส่สูทไม่ถึงสิบคน ส่วน ผู้หญิงก็สวมชุดปกติที่มีได้ทรูทราแต่อย่างใด ทำให้ผู้วิจัยคิดว่าสถานที่จัดงานพิธีนั้นมีส่วนอย่าง

มากต่อการแต่งกายของผู้มาร่วมงาน ทำให้ผู้วิจัยมองว่า การที่ผู้คนจะแต่งตัวอย่างไรไปงานนั้น เขาคิดอย่างไรเขาทราบได้อย่างไรว่าเขาสมควรจะแต่งตัวแบบใดไปงานนั้น ๆ ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและสอบถามจากผู้ไปร่วมงานพิธีอยู่เสมอ ๆ โดยไม่ให้เขารู้ตัวว่ากำลังถูกเก็บข้อมูล ทำให้ได้ทราบว่า การที่คนทั่วไป จะแต่งกายชนิดประเภทใดไปงานไหนนั้นเขาพิจารณาจาก

ก. การ์ดเชิญที่ได้รับ ในแต่ละงาน หรืองานแต่ละประเภทนั้นเจ้าภาพ หรือเจ้าของงานจะต้องส่งการ์ดเชิญล่วงหน้า ซึ่งในการ์ดจะต้อง ระบุวันเวลาสถานที่เอาไว้ และสำหรับงานพิธีบางงาน จะระบุลงไปตรงมุมการ์ดด้านล่างไว้เลยว่า "โปรดแต่งกายสุภาพ" หรือ "แต่งกายตามสบาย" หรือ "แต่งกายตามสากลนิยม" ทำให้ผู้ถูกเชิญสามารถทราบได้ล่วงหน้าว่าควรจะแต่งกายลักษณะไหนอย่างไร

ข. พิจารณาจากครอบครัวของเจ้าภาพ หรือเจ้าของงานว่าเขาเป็นใครอยู่ในวงการไหน ฐานะหรือพื้นฐานครอบครัว การงานอาชีพอะไร ซึ่งส่วนประกอบเหล่านี้สามารถนำมาขยาย คน ที่จะไปร่วมงานพิธีได้อย่างดี ทำให้สามารถคาดคะเนล่วงหน้าได้ว่างานพิธี ที่เราจะไปนั้นจะต้องไปพบกับใครหรือคนกลุ่มใดบ้าง ก็สามารถแต่งกายเข้ากับบรรยากาศหรือเข้ากับแขกคนอื่น ๆ ได้โดยไม่ทำใหกลายเป็นตัวตลก หรือแกะดำของงานไป

3. งานพิธีสมรสของคุณเพชรและคุณสายชล นี้ จุดเด่นอยู่ที่โต๊ะหน้างาน ซึ่งคู่บ่าวสาวยืนต้อนรับแขกผู้มาร่วมงานอยู่บริเวณนั้น ซึ่งเมื่อทำความเคารพและทักทายกับแขกที่มแล้ว เจ้าสาวจะผายมือเชิญแขกเซ็นชื่อลงนาม ในสมุดอวยพรที่ตั้งอยู่บนโต๊ะหน้างานนี้ และแขกส่วนใหญ่ก็จะส่งซองเงินช่วย งานมอบให้ขึ้นตรงโต๊ะนี้เอง เท่าที่ผู้วิจัยสังเกตดูเห็นว่าแขกผู้มาร่วมงาน เกือบทุกคนล้วนส่งซองเงินช่วยงานทั้งสิ้น แม้ว่าแขกบางคนไม่ได้มาด้วยตัวเองแต่ก็ฝากซองมา มีเพียงไม่ถึง 10 คนที่มอบเป็นของขวัญ

จากจุดนี้แสดงให้เห็นว่า ทั้งเจ้าบ่าวเจ้าสาวมาจากครอบครัวชั้นกลางที่ไม่ได้ร่ำรวยนัก และอยู่ในวัยที่ยังต้องสร้างเนื้อสร้างตัว ดังนั้นแขกผู้มาร่วมงานส่วนใหญ่จึงมอบของขวัญแต่งงาน เป็นเงินสดมากกว่าสิ่งของอื่น ๆ เพื่อทั้งสองจะได้นำไปเป็นทุนในชีวิตคู่ต่อไป

ผู้วิจัยเคยได้ไปร่วมงานพิธีสมรสบางงานที่เขาพิมพ์ไว้ในการ์ดเชิญว่า "โปรดตของขวัญ" ทำให้ผู้วิจัยคิดว่าในปัจจุบันนี้ เป็นยุคสมัยใหม่ล้ำยุค แล้วเพราะผู้คนที่สามารถที่จะแสดงความประสงค์ออกมาตรง ๆ โดยไม่ต้องปิดบังเลยว่าไม่ต้องการรับของขวัญ แต่ก็สามารถตีความได้ใน 2 ลักษณะคือ เจ้าภาพต้องการเชิญท่านไปเป็นเกียรติ ในงานไปร่วมงาน เพื่อแสดงความยินดีกับเขา แต่เพียงอย่างเดียว มิได้ต้องการรบกวน ให้ท่านต้องนำของขวัญหรือสิ่งอื่นไปให้ด้วย หรือว่าเจ้าภาพบอกว่าโปรดตของขวัญ ต้องการแต่เงินช่วย แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

สิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ล้วนเป็นสิ่งที่งานพิธีสามารถสื่อความหมายให้กับผู้ไปร่วมงานได้ทั้งสิ้น

4. งานนี้มีการเลี้ยงแบบโต๊ะจีน และมีวงดนตรีที่วงคล้ายวงสตริงมีนักร้องหญิงวัยกลางคนออกมาร้อยเพลงจีน และนักร้องชายร้องเพลงลูกทุ่งสลับกันไป ในขณะที่พิธีดำเนินอยู่นั้นนักดนตรี คนที่เล่นกีตาร์ สลับไปด้วย แสดงถึงความไม่สุภาพ ทำให้บรรยากาศของงานมีลักษณะแบบเป็นลูกทุ่ง

5. เมื่อเริ่มงานนั้นคู่บ่าวสาวยังมิได้สวมพวงมาลัย จนกระทั่งแขกเหรื่อ มาถึงงานเป็นจำนวนมากพอควร แล้วโฆษกจึงประกาศเรียกบิดามารดาของคู่บ่าวสาวให้ขึ้นไปคล้องพวงมาลัยให้คู่บ่าวสาวเสร็จแล้วจึงกล่าวเชิญให้ท่านที่มีเกียรติสูงสุด (หรือผู้ที่เจ้าบ่าวเจ้าสาวนับถือ) ขึ้นไปกล่าวอวยพรงานนี้เห็นได้ชัดว่า ญาติผู้ใหญ่ฝ่ายเจ้าบ่าวที่ขึ้นมากล่าวเป็นคนแรกนั้นพูดจายืดเยื้อยาวนานพูดแล้วจบบาย อีกทั้งไม่ได้ให้สาระอะไรกับคนฟังเท่าใดนัก ต่างจากญาติผู้ใหญ่ฝ่ายเจ้าสาว ซึ่งขึ้นมากล่าวถ้อยคำที่ไพเราะกินใจ แต่เพียงสั้น ๆ ว่า

รักกันมันไว้ใจจ้อ

คู่สอดเคียงเกล้าเผ่าไก่

เสริมสุขทุกวันขวัญใจ

สตาีสสุขสันต์กัน เพอญ

ผู้วิจัยบังเอิญพอจะรู้จักกับญาติของเจ้าสาวท่านนี้ ว่าท่านเป็นใคร ท่านคืออดีตรองอธิบดีกรมศิลปากรซึ่งท่านเป็นนักภาษาศาสตร์ที่เคยแต่งตำรามากมาย ดังนั้น ปุ่มหลัง (Background) พื้นฐานทางการศึกษา และประสบการณ์ของคนนั้นมีส่วนอย่างยิ่งต่อการสื่อสาร แม้แต่การสื่อสารภาษาความหมายก็ยิ่งเห็นได้ชัดว่า มีการใช้ถ้อยคำที่กะทัดรัดแต่ได้ใจความ ทำให้ผู้ฟังสนใจไม่เบื่อหน่ายที่จะฟัง

หลังจากนั้นโฆษกได้เชิญผู้บังคับบัญชา ของเจ้าบ่าวขึ้นกล่าวอวยพร ซึ่งมีใจความกล่าวชมเจ้าบ่าว ถึงการทำงานด้วยความขยันมีความรับผิดชอบ และชมเจ้าสาวว่ามีสายตากว้างไกลมองทะลุถึงความดีของเจ้าสาว

ส่วนผู้บังคับบัญชาของเจ้าสาวก็กล่าวชมว่าเจ้าสาวเป็นคนอ่อนหวานมีสัมมาคารวะ ถึงแม้จะเพิ่งมาทำงานฝ่ายขายในบริษัทนี้เพียง 7 เดือน แต่ก็เห็นว่ามีความสามารถดี

ซึ่งในส่วนนี้ผู้วิจัยมองว่าการที่ผู้บังคับบัญชา ของคู่บ่าวสาวขึ้นมากล่าวชมหรือกล่าวแต่ส่วนดีของทั้งเจ้าบ่าวและเจ้าสาวนั้น เป็นธรรมเนียมประเพณีที่ควรกล่าวเช่นนี้เสมอไปหรือไม่ หรือว่าค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบันนิยมที่จะได้ยินได้ฟังคำสรรเสริญเยินยอมากกว่าคำติเตียน

ผู้วิจัยสงสัยว่าจะมีบ้างไหม ในยุคสมัยใหม่ล้ำยุค นี้ที่ ญาติหรือผู้บังคับบัญชาฝ่ายเจ้าบ่าวจะขึ้นไปกล่าวถึงข้อเสีย หรือข้อควรปรับปรุง หรือจุดบกพร่อง ได้ฝ่ายเจ้าสาวรับรู้หรือญาติผู้ใหญ่และผู้บังคับบัญชา ของฝ่ายเจ้าสาวก็ขึ้นไปกล่าวถึงอุปนิสัยของเจ้าสาว ในส่วนที่ควรแก้ไข หรือข้อบกพร่องที่เจ้าบ่าวควรใส่ใจเมื่ออยู่ด้วยกันต่อไป

** เพราะโดยทั่วไปแล้วคู่ชีวิต ที่จะอยู่ด้วยกันจะร่วมชีวิตกันไปอีกยี่สิบขวบนั้นเขาสามารถอดทนและรับรู้ข้อดีหรือส่วนดี ของกันและกันได้ง่าย แต่ข้อเสียหรือข้อบกพร่องของกันและกันต่างหากที่เมื่อทั้งสองฝ่ายอยู่กันไปนาน ๆ สิ่งเหล่านี้จึงจะปรากฏออกมา ดังนั้นคู่สมรสที่หย่าขาดจากกันส่วนใหญ่เพราะ ไม่สามารถทนต่อความบกพร่อง ความผิดพลาด หรือข้อเสียของกันและกันได้สุดท้ายจึงต้องแยกทางกัน ทั้งนี้หากในวันแต่งงาน คนที่เป็นญาติผู้ใหญ่หรือ

ผู้บังคับบัญชา ซึ่งสามารถรู้ซึ่งถึงอุปนิสัยใจคอในด้านต่าง ๆ แล้วนำมาตัดเดือนให้ทั้งฝ่าย
เจ้าบ่าวและฝ่ายเจ้าสาวได้รู้ไว้บ้าง เพื่อทั้งสองฝ่ายจะได้รู้จักปรับตัวเข้าหากันรู้จักปรับปรุง
ในความบกพร่องกันเสียแต่เนิ่น ๆ จะทำให้ทั้งสองสามารถประคองนาวาชีวิตคู่ ไปได้ตลอด
รอดฝั่ง ดีกว่าที่จะมาพังแต่ศาสตร์เจริญเยินยอซึ่งกันและกันแต่พอยู่ด้วยกันไปก็ต้องผิดหวัง
เมื่อความไม่ดีของแต่ละฝ่ายเริ่มแสดงออกมา **

แต่ความคิดเห็นของผู้วิจัยเช่นนี้ อาจมองคุณแปลกประหลาดและผิดต่อความนิยม
ของชนบประเพณีที่เขาปฏิบัติกันโดยทั่วไป เพราะบุคลและสังคมของผู้คนในปัจจุบันยังชอบที่
จะได้ยินได้ฟัง ได้พบแต่คำพูดที่ไพเราะรื่นหู มากกว่าที่จะยอมรับความเป็นจริง

ดังที่ Marhall McLuhan กล่าวไว้ว่า ในโลกปัจจุบันมนุษย์ทุกคนในสังคมได้
สัมผัสกับโลกภายนอกในการดำเนินชีวิตทุกวัน ทั้งกายสัมผัสและจิตสัมผัส และผลกระทบจาก
การสัมผัสนี้เอง ที่ McLuhan บอกว่าปฏิกริยาการแสดงออกของคนและการมีปฏิสัมพันธ์ต่อ
กัน การแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ก็ย่อมจะแตกต่างกันออกไป ตามวัฒนธรรม อายุ และ
โครงสร้างทางความคิด และการยอมรับ ดังนั้นการยอมรับของคนจึงไม่เท่ากัน ทำให้
คนเรารับฟังหรือรับรู้ เรื่องต่าง ๆ ได้ไม่เท่ากันรวมทั้งปฏิกริยาที่จะสนองตอบ ต่อ
เรื่องที่ได้ยินได้ฟัง จึงไม่เหมือนกันด้วย

6. คู่บ่าวสาวคู่นี้มีวัยไล่เลี่ยกันอีกทั้งมาจากครอบครัวระดับเดียวกัน การศึกษา
ปริญญาตรีเท่ากัน ฐานะพอ ๆ กันก็จัดว่าเป็นคู่ที่สมกันทีเดียวอีกทั้งการแสดงออกของเจ้า
บ่าวที่ร้องเพลง "รัก" คู่กับเจ้าสาวบนเวที และการที่บรรดาเพื่อนฝูงของคู่บ่าวสาว
พยายามให้ทั้งสองรับประทานอาหารชิ้นเดียวกันได้ สร้างภาพและบรรยากาศที่อบอุ่นโอริก
และความเป็นกันเองกับผู้มาร่วมงานอย่างมาก รวมไปถึงการที่คู่บ่าวสาวเดินไปร่วมถ่ายรูป
กับแขกที่มานงานทุกโต๊ะอีกด้วย

งานแต่งงานที่จัดที่บ้านและที่สโมสร

กรณีศึกษาแต่งงานแต่งของคุณภาณุจนทิพย์ กับ คุณพิทยาเมื่อ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2525 ที่หมู่บ้าน กรนพเก้า และที่สโมสรทหารบก

งานพิธีงานนี้จัดเป็น สองช่วงคือ ในตอนเช้า มีการเลี้ยงพระทำบุญ ตักบาตร และรดน้ำ ที่บ้านเรือนหอ โดยแขกที่มารับเชิญมาในช่วงพิธีตอนเช้านี้ มักจะเป็นแขกผู้ใหญ่ และญาติผู้ใหญ่ของฝ่าย เจ้าบ่าวและเจ้าสาว

ในขณะที่คู่บ่าวสาว กำลังตักบาตรอยู่นั้น ผู้วิจัยสังเกตเห็นการจับทัพพีตักข้าวใส่บาตร คือเจ้าสาวจะจับทัพพนมือ ของเจ้าบ่าวอีกทีหนึ่ง ซึ่งจากการสอบถามจากแขกผู้ใหญ่ผู้มาร่วมงานจึงทราบว่า เป็นความเชื่อมาแต่โบราณว่า ในวันแต่งงาน ถ้าคู่บ่าวสาวจับทัพพีตักบาตรร่วมกัน ใครจับเหนือกว่า ถือว่าจะได้เป็นผู้ที่อยู่เหนืออีกฝ่ายหนึ่งตลอดไปในการใช้ชีวิตคู่ ซึ่งในเรื่องนี้ผู้วิจัย ก็ไม่แน่ใจว่า จะเป็นจริงเช่นนั้นเสมอไปหรือไม่เมื่อถึงตอนรดน้ำสังข์คุณพ่อของเจ้าสาวเป็นผู้คล้องพวงมาลัยและสวมมงกุฎให้ก่อน แล้วแขกผู้ใหญ่จึงทยอยกันเข้าไปรดน้ำสังข์ช่วยพรให้คู่บ่าวสาว ซึ่งบางครั้งรดน้ำเฉย ๆ โดยไม่ได้กล่าวอะไร แต่บางคนก็อวยพรยืดยาวตามแต่ลักษณะนิสัยของแต่ละคน พอรดน้ำเสร็จ แขกผู้มาร่วมงานก็ถ่ายรูปร่วมกันคู่บ่าวสาว

จากนั้น คู่บ่าวสาวนำของขวัญ (ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นผ้า ที่นิยมเรียกกันมาแต่โบราณว่า ผ้าไหว้) มากราบพ่อแม่ ของทั้งสองฝ่าย และญาติผู้ใหญ่ที่ เคารพนับถือ ซึ่งในงานนี้ คุณพ่อคุณแม่ของเจ้าสาวรับไหว้ด้วย สร้อยคอทองคำคนละเส้น ส่วนญาติผู้ใหญ่คนอื่น ๆ ก็รับไหว้ ด้วยเงินใส่ซอง ประเพณีผ้าไหว้ นี้จะคล้ายกับธรรมเนียมของจีนที่เรียกว่า " ยกน้ำชา " คือถ้า เป็นการแต่งงานของคู่บ่าวสาวที่มีเชื้อจีนแล้ว จะต้องมีการยกน้ำชา โดยที่คู่บ่าวสาว จะต้องยกน้ำชาไปคุกเข่าตรงหน้า พ่อแม่ และญาติผู้ใหญ่ หลังจากนั้นญาติผู้ใหญ่ที่ม้น้ำชาแล้ว จะมอบของขวัญหรือของรับไหว้ ซึ่งเป็นเงินหรือทอง ให้กับคู่บ่าวสาว

หลังจากเสร็จพิธี ก็มีการเลี้ยงอาหารแบบบุฟเฟต์ ที่บริเวณหน้าบ้านพอช่วงเย็นมีการจัดเลี้ยง รับประทานอาหาร ที่สโมสรทหารบก เนื่องจากทั้งคู่พ่อของเจ้าบ่าวและเจ้าสาวเป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่ ดังนั้นแขกที่มาร่วมงานส่วนใหญ่จึงเป็นทหารแทบทั้งสิ้น

อีกทั้งเจ้าภาพที่จัดงานไว้คือ พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ซึ่งเป็นผู้บัญชาการทหารบก ในขณะนั้น เป็นเพื่อนรักกับคุณพ่อเจ้าบ่าว จึงทำให้งานนี้มีแขกเหรื่อมาร่วมงานกันอย่างคับคั่ง (ซึ่งแม้ว่าบางคนจะไม่รู้จักคู่บ่าวสาวมาก่อน แต่เขาก็ยินดีมาร่วมงาน เพื่อเป็นเกียรติแก่ท่านเจ้าภาพซึ่งกำลังมีอำนาจและยศฐาบรรดาศักดิ์สูง ในเวลานั้น) แขกที่มาร่วมงานนับพันคนต่างพักทาย หุดคุ้ยกัน เสมือนกับเป็นงานสังสรรค์ของกลุ่มทหาร

ตรงจุดนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ได้ว่างานพิธีงานนี้ เป็นส่วนประกอบและส่วนขยายของผู้มาร่วมงานได้อย่างดีว่า ผู้มาร่วมงานมีบริบททางสังคมอย่างไรก็จะเล่นบทบาทไปตามบริบทของแต่ละคน อีกทั้งยังเป็นการแสดง การมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน (สิ่งเกิดได้จากการหาความเคารพและพักทายกันในระหว่างผู้จัดงานและผู้มาร่วมงาน) และอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้งานนี้ใหญ่โตคับคั่งไปด้วยผู้คนก็เพราะในการ์ดเชิญได้ระบุว่า

" พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก และท่านผู้หญิงประกาศศรี กำลังเอก "

มีความยินดีขอเรียนเชิญเพื่อเป็นเกียรติ

ในพิธีมงคลสมรส

ระหว่าง

----- กับ -----

เมื่อใครได้รับการ์ดเชิญที่มีชื่อ ท่านผู้ใหญ่ที่กำลังมีอำนาจวาสนา (ในขณะนั้น) ก็ยินดีที่จะมาร่วมงานพิธีนี้ บางคนมาเพื่อแสดงความยินดี แต่บ้างก็มาเพื่อวัตถุประสงค์อะไรบางอย่างแอบแฝง ซึ่งอาจเป็นผลประโยชน์ในหน้าที่การงาน หรือเพื่อธุรกิจ

จากตัวอย่างของงานแต่งงานทั้ง 3 งานนี้ จะเห็นได้ชัดเจนว่างานพิธี แต่งงาน สามารถจะสื่อข้อมูลข่าวสารในหลายรูปแบบได้อย่างดี เพราะถ้าเราจัดว่างานพิธีเป็นหน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ (มองงาน Party เป็น Media ประเภทหนึ่ง) แล้วผู้คนที่มาร่วมงานพิธีก็จะเป็นส่วนประกอบของงานชนิดที่เรียกว่า Level of Analysis ของงานพิธีด้วย

1.3 งานขึ้นบ้านใหม่หรือเปิดอาคาร

กรณีศึกษางานทำบุญเปิดอาคารใหม่ของศรีอยุธยาสมาคม เมื่อ 25 ก.ย. 35 ที่โรงเรียนศรีอยุธยา ถนนพญาไท

งานนี้เป็นงานพิธี ซึ่งพิธีกรรม ส่วนใหญ่จะเน้นไปที่พิธีศาสนาก่อน คืองานขึ้นบ้านใหม่หรือเปิดอาคารแทบทุกงานนิยมนิมนต์พระสงฆ์มาสวดเจริญพระพุทธมนต์ซึ่งเชื่อกันว่าเพื่อความศิริมงคล แก่บ้านหลังใหม่ หรืออาคารแห่งใหม่นั้น เสร็จแล้วจึงเป็นงานเลี้ยงแขกหรือที่มาร่วมงานในตอนกลางวัน หลังจากทีพระสงฆ์ฉันเพลและกลับไปแล้ว

ศรีอยุธยาสมาคม เป็นสมาคมนักเรียนเก่าของโรงเรียนศรีอยุธยาซึ่งตั้งขึ้นมาประมาณ 20 ปีเศษ แต่ยังไม่เคยมีห้องประชุมของสมาคมที่เป็นหลักถาวรแน่นอน จนกระทั่งปี 2534 กระทรวงศึกษาได้อนุญาตให้ สร้างตึกหลังใหม่ขึ้น ภายในโรงเรียนเป็นอาคาร 4 ชั้น เมื่อสร้างแล้วเสร็จในปี 2535 คณะกรรมการบริหารศรีอยุธยาสมาคมจึงขออนุญาตท่านผู้อำนวยการโรงเรียนขอใช้ห้องบนอาคารหลังใหม่นี้ทำเป็นห้องประชุมของสมาคม โดยติดตั้งป้ายชื่อสมาคมไว้หน้าห้อง เมื่อทำการปรับปรุงและตกแต่งเสร็จจึงได้จัดงานพิธีเปิดตึกใหม่ของสมาคมนี้นี้ขึ้นในวันศุกร์ที่ 25 ก.ย. 2535

โดยทั่ว ๆ ไปแล้วงานพิธีประเภทนี้เจ้าภาพหรือเจ้าของงานจะต้องทำพิธีกราบไหว้บูชาศาลพระภูมิ หรือเจ้าที่เสียก่อนที่จะเริ่มงาน หลังจากทีพระสงฆ์ที่นิมนต์มาถึงงานพิธีแล้ว เจ้าภาพก็จะจุดธูปเทียนบูชาพระก่อนที่จะมีผู้อ่านสวดและพระสงฆ์จึงสวดเจริญพรซึ่งในขณะที่พระสงฆ์สวดอยู่นี้หากสังเกตหน้าตาท่าทางของผู้ที่นั่งฟังพระสวดนั้น จะเห็นได้ว่าแต่ละคนทำท่าสงบตั้งใจฟัง แต่หากถามว่าทุกคนเข้าใจความหมายในพระธรรมที่ท่านสวดหรือไม่นั้น คนส่วนใหญ่คงจะเป็นเหมือนกันคือไม่รู้เรื่อง ทั้งนี้เพราะบทสวดของพระสงฆ์นั้นเป็นภาษาบาลีทำให้คนทั่วไปที่ได้ศึกษาธรรมะหรือมิได้สนใจ ในเรื่องของศาสนาอย่างลึกซึ้งจะไม่อาจเข้าใจได้ ซึ่งถ้าเปรียบเทียบการที่พระสงฆ์ สวดพระธรรม นั้น เป็นเสมือนกับผู้ส่งสารและส่งสาร (คือคำสวดภาษาบาลีไม่ว่าจะเป็นบทสวดเจริญพรหรือบทสวดอื่นใดก็ตาม) ไปยังผู้รับสารในที่นี้คือผู้ไปร่วมงานพิธี และนั่งพนมมือฟังสวดอย่างตั้งใจนั้น

ถือเป็นการสื่อสารแบบพิธีกรรม (Ritual Communication) คือผู้รับสารไม่ได้เห็นที่ตัวสารหรือเนื้อหาสาระใด ๆ มากไปกว่าการได้เข้าไปมีส่วนร่วม ในพิธีกรรมนั้น ๆ เพื่อจรรโลงอะไรบางอย่าง ซึ่งแม้จะไม่เข้าใจในเนื้อหา แต่ให้ความหมายคือ พิธีอันศักดิ์สิทธิ์

ผู้วิจัยเห็นว่าการส่งสารในลักษณะ ที่พระสงฆ์มาสวดพระธรรมในงานพิธีต่าง ๆ เหล่านี้เป็นการกระทำหรือประเพณีปฏิบัติกันสืบเนื่องมาจนกลายเป็นวัฒนธรรมหรือประเพณีมากกว่าที่จะทำเพื่อให้เกิดความเข้าใจหรือเลื่อมใสศรัทธาในพระธรรมคำสั่งสอน จึงทำให้เกิดมีพระนักเทศน์ขึ้นมากมายในปัจจุบัน ที่เทศน์เป็นภาษาพูด หรือพระบางส่วนก็เทศนาด้วยสำนวนโวหารที่ชวนหัว ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าได้ผลในด้านการสื่อสาร การสื่อความหมาย คือพระนักเทศน์เหล่านี้ไปเทศน์ที่ใดก็มีคนสนใจฟังเป็นจำนวนมากจนพระสงฆ์กลายเป็นวิทยากรที่ต้องรับงานไปพูดตามสถานที่ต่าง ๆ แหบไม่เว้นแต่ละวัน เหล่านี้เป็นต้น

ย้อนกลับมาถึงงานพิธีทำบุญเปิดบ้าย ศรีอยุธยาสมาคมนี้ หลังจากที่พระสงฆ์ฉันภัตตาหารเพลแล้ว เจ้าภาพจะถวายของ หรือดอกไม้และปัจจัยแด่พระสงฆ์ ถึงช่วงนี้แทบทุกงานเจ้าภาพจะต้องเชิญแขกผู้มีเกียรติหรือผู้อาวุโสมาร่วมถวายสิ่งของและปัจจัยนี้ แต่สิ่งที่คุณวิจัยพบเป็นประจำก็คือ บรรดาแขกที่ถูกเชิญให้ไปถวายของนั้นมักจะเกียจคร้านว่าให้คนโน้นคนนี้เป็นไปถวายทั้งๆ ที่คนส่วนใหญ่จะพอใจที่ได้รับเชิญหรือได้รับเกียรติให้เข้าไปถวายของ เพราะถือว่าเป็นการได้บุญได้กุศลแต่กลับบ้ายเบี่ยงเมื่อถูกเชิญทั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าคงเป็นเพราะอุปนิสัยของคนไทยทั่ว ๆ ไป มักจะเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตนและไม่ค่อยกล้าแสดงออก จึงต้องปฏิเสธหรือบ้ายเบี่ยงพอเป็นพิธี เพื่อรอให้คนอื่น ๆ เชิญชวนและคะยั้นคะยอเสียก่อน จึงค่อยทำ

หลังจากที่เสร็จพิธีสงฆ์แล้ว ก็ถึงเวลารับประทานอาหารร่วมกันซึ่งงานนี้จัดเลี้ยงแบบบุฟเฟต์แขกที่มาร่วมงานก็คือคณะครูอาจารย์และศิษย์เก่ามากมายขณะที่กำลังรับประทานอาหารอยู่นั้นประธานในพิธีก็กล่าวขอบคุณแขกเหรื่อที่มาร่วมงานอีกทั้งกล่าวขอบคุณผู้บริจาคสิ่งของเพื่อตกแต่งห้องสมาคมใหม่นี้ เมื่อประธานในพิธีกล่าวเสร็จก็มีศิษย์เก่าท่านหนึ่ง คือคุณมยุราทิพย์ไมโครโฟนขึ้นมากล่าวถึงความจำเป็นมาของสมาคม และความยากลำบากในการเสียดสละเพื่อการท่างานให้สมาคมและโรงเรียน ซึ่งโดยส่วนตัวแล้วผู้วิจัยเห็นว่าเธอเป็นคน

จริงใจ เธอต้องการที่จะพูดจะสื่อความหมายให้ผู้ฟังเกิดความรักความผูกพันในสถาบัน โดยการเล่าถึงอดีตและพฤติกรรมของเธอเมื่อ 30 ปีก่อนสมัยที่เธอยังเป็นเด็กนักเรียนโรงเรียนนี้ แต่เธอก็พลาดเพราะเธอเล่นบทบาทผิดไปในเวลานั้น อีกทั้งเธอพูดมากเกินไป พูดยาวเกินไป ทำให้ผู้ฟังซึ่งกำลังรับประทานอาหารและสนทนาปราศรัยกันอยู่เกิดความรำคาญสังเกตได้จากขณะที่เธอกำลังพูดอยู่นั้น มีคนกลุ่มหนึ่งนำโดยคุณลัดดา ซึ่งเป็นอดีตนายกสมาคมนี้และเพื่อน ๆ ชวนกันลุกกลับ เลยทำให้แขกส่วนใหญ่น่าจะกลับ ทั้ง ๆ ที่อาหารเพิ่งพร้อมไปนิดเดียว

จากพฤติกรรมเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า คนส่วนใหญ่ชอบฟังแต่สิ่งที่รื่นหู หรือเรื่องที่สนุกสนานรื่นรมย์ มากกว่าการที่ต้องมา ฟังหนังสือเรื่องราวในอดีตหรือหนังสือเรื่องที่มีคนมา กระเพาะเปลือกกันเอง

แต่การแสดงออกของ คุณลัดดาและคนกลุ่มที่ลุกกลับทันทีนั้น ก็เป็นการแสดงที่ไม่รักษามารยาท โดยต้องการ ให้ผู้คนที่มาร่วมงานทราบว่าพวกเขาไม่พอใจที่คนมยุราขึ้นมาพูดจาไร้สาระ แต่โดยมารยาทของการอยู่ร่วมกัน ในสังคมแล้วเขาควรจะเก็บความรู้สึกแล้วนั่งร่วมงานต่อไปจนกระทั่งงานเลิก ทั้งนี้เพราะวัยของคุณลัดดา เธอก็มีไข่เด็กแล้ว เธออายุประมาณ 50 กว่าปีและผ่านการเป็นนายกสมาคมมาแล้วหลายสมัยเธอควรจะรู้ว่าสิ่งใดควร สิ่งใดไม่ควร และนี่ไม่ใช่ครั้งแรกที่คุณลัดดาได้แสดง " ตัวจริง " ออกมาให้เห็นเพราะเธอมักจะ " แสดง " บทบาทชนิดที่ผู้วิจัยไม่เคยได้พบเห็น ในงานพิธีโทนมาก่อนเสมอ ๆ เป็นต้นว่า งานพิธีบางงานซึ่งเขาเชิญนายกสมาคม คนปัจจุบันไปร่วมงาน หรือเชิญไปเป็นประธานในงานพิธีนั้นและ เชิญนายกสมาคมคนปัจจุบันขึ้นไปกล่าว หรือขึ้นไปมอบรางวัล ถ้วย คุณลัดดาทราบ เธอจะไปร่วมงานนั้น ๆ ด้วย อีกทั้งยังไปนั่งในที่ที่เขาจัดไว้ให้นายกสมาคมนี้ และเธอก็จะชิงขึ้นไปกล่าว หรือไปมอบรางวัลของขวัญเสียเอง ซึ่งพอนายกสมาคมคนปัจจุบันมาถึง ก็ถึงกับยืนงอไปเสียเพราะไม่มีที่นั่งและไม่รู้จะวางตัวอย่างไรเพราะบทบาท (Role) ของเธอถูกคุณลัดดาแย่งไปแสดงเสียหมดแล้ว หรือบางครั้งคุณลัดดา ไปงานพิธีบางงานเธอก็จะตรงเข้าไปหา กลุ่มพรรคพวกเธอแล้วก็จับกลุ่มวิจารณ์ หรือนินทาว่าร้ายผู้มาร่วมงานที่เธอ ไม่ชอบหน้าโดยใช้คำพูดเหน็บแนม หรือหักทลายแบบประชดประชันกับผู้มาร่วมงานนั้น ๆ ซึ่งผู้วิจัยเองก็ได้ยินและได้เห็นเสมอ ๆ

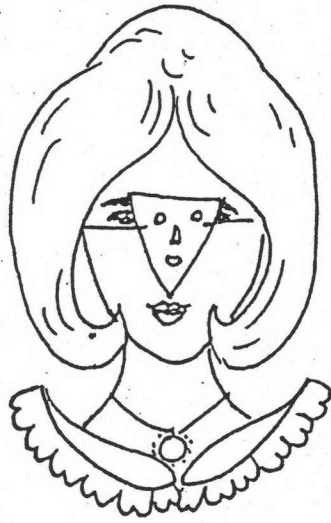
จากพฤติกรรมในหลาย ๆ เหตุการณ์ของคุณลัดดาณี ทำให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ออกมาได้ว่าคนเรานั้นมิใช่เป็นผู้มีวิญญูติ มีคุณวุฒิแล้วจะทำให้มีความคิดดี จิตใจดีได้เสมอไปแต่มันขึ้นอยู่กับพื้นฐานของแต่ละคนด้วยว่า เขามาจากสิ่งแวดล้อมอย่างไรมาจากครอบครัวอย่างไร และ " สันดาน " ดั้งเดิม (ซึ่งเปลี่ยนได้ยาก) นั้นเป็นอย่างไร ดังที่ผู้วิจัยเคยกล่าวไว้แต่แรกของงานวิจัยนี้แล้วว่า " อธิษาลัย " นั้นสามารถปรุงแต่งและเปลี่ยนแปลงได้ ส่วน " นิสัย " นั้น เป็นส่วนที่ติดอยู่กับตัวและวิญญูต ซึ่งเปลี่ยนแปลงยาก

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ตั้งข้อสังเกตอีกว่า คนเราหรือผู้ไปร่วมงานพิธีต่าง ๆ นั้น หากเราอยากรู้ว่าที่เรากำลังพูดคุยสนทนาปราศรัยอยู่ด้วยนั้น สิ่งที่เขาแสดงออกมา ส่วนไหน " จริง " ส่วนไหน " แสดง " ก็ให้สังเกตจาก " ดวงตา " ของผู้ที่เราสนทนาด้วย เพราะบางคนพูดจาไพเราะ ใบบหน้ายิ้มแย้มกริยาท่าทางขึ้นขอบแต่สิ่งที่ซ่อนหรือปิดบังไม่ได้คือ " ดวงตา " ของเขาซึ่งถ้าสังเกตดวงตาเขาแสดงความเต็มเกรียมหรือดวงตาฉายแวว ตูดตันแล้วละก็จะทราบได้ทันทีว่า คนคนนั้น กำลังมี " บากปราศรัย ใจเข็ดคอก " ให้ผู้ร่วมสนทนา หรือกำลังมี ปฏิสัมพันธ์ อยู่ด้วยต้องระวังให้มากทีเดียว ดังที่ผู้วิจัยเห็นได้เสมอจากพฤติกรรมของคุณลัดดา เป็นต้น

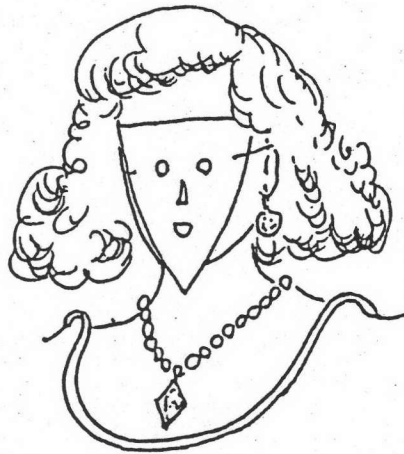
หากเรามาทำการวิเคราะห์เจาะลึกลงไปอีกว่า การที่คุณลัดดาและกลุ่มเพื่อนของเธอกล้าแสดงพฤติกรรมที่ต่างไปจากคนที่ไปหาหรือแสดงในงานพิธีต่าง ๆ นั้น คงเป็นเพราะเธอเป็นคนชั้นกลางที่มีสังคมอยู่ในระดับหนึ่ง อีกทั้งพื้นฐานการศึกษาของเธอไม่สูงนักตลอดจนชีวิตครอบครัวที่สับสน จึงทำให้เธอแสดง " ตัวจริง " ออกมา เปรียบเสมือนกับการที่เธอใส่หน้ากากเข้าไปในงานพิธี แต่หน้ากากที่เธอใส่นั้น ไม่พอดีกับใบหน้าเธอ

ซึ่ง Marshall McLuhan กล่าวไว้ว่า " สื่อสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมมนุษย์ ฉะนั้นจากการวิเคราะห์ พฤติกรรมของคนไปร่วมงานพิธีนี้จะเห็นว่างานพิธีมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเขาเหล่านั้นด้วย

ในกรณีนี้ผู้วิจัยคิดว่า หน้ากากที่คุณลัดดาสวมใส่อยู่นั้นมัน เล็กกว่าใบหน้าของเธอมาก จึงทำให้เห็นใบหน้าที่จริง โผล่ออกมาให้เห็น ดังภาพ

มีงานพิธีอีกหลายงานที่ผู้วิจัยจะนำมาเสนอต่อไป ที่ผู้ร่วมงานเป็นคนอยู่ในสังคม
ชั้นสูง(Hi-society) ที่เขาออกงานเป็นประจำดังนั้นเขาจึงสามารถเล่นบทบาทได้อย่างดี
เพราะความเคยชินที่ต้องแสดงบทบาทต่าง ๆ เสมอเขาจึงเคยชินที่จะมี ความสัมพันธ์ทางสังคม
ที่ดีต่อผู้พบเห็น ซึ่งพวกนี้ผู้วิจัยถือว่า หน้ากากที่เขาสวมนั้นเขาสวมอยู่บ่อย ๆ จึงสวมได้
พอดีกับใบหน้า จึงทำให้อุ " ตัวจริง " ของเขาได้ยากกว่า ดังภาพ

สรุปก็คือการแสดงออกในบทบาทต่าง ๆ ของคุณลัตตานัน เป็นที่ทราบกันในกลุ่มคน
ในสังคมงานพิธีที่ได้พบพฤติกรรมของเธอซึ่งเป็นเพราะเธอยังเล่นบทได้ไม่แนบเนียนนั่นเอง

- งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ของคุณอลิษา ขจรวิชัยกุล เมื่อ 5 ก.ย. 35

งานพิธีนี้จัดขึ้นที่หมู่บ้าน ขวนขึ้น หลักสี่

งานนี้เป็นงานที่จัดขึ้นโดย คุณอลิษา ขจรวิชัยกุล ซึ่งเป็นดารา นักแสดงละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ เธอสร้างฐานะมาจากหยาดเหงื่อและน้ำพักน้ำแรงจากการแสดงของเธอ โดยเก็บหอมรอบริบเพื่อซื้อบ้านใหม่ ในหมู่บ้านขวนขึ้น ที่หลักสี่นี้

McLuhan ว่า "บ้านเป็นแหล่งที่พักอาศัยของมนุษย์ เมืองเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของชุมชน แต่ทั้งบ้านและเมืองกลับกลายเป็น เปลือกหุ้มระหว่าง มนุษย์กับธรรมชาติ" และบ้านที่อยู่อาศัย พาหนะที่สนองตอบความต้องการของคนระดับครอบครัว .... การเปลี่ยนแปลงในเรื่องที่อยู่อาศัยเกิดขึ้น เมื่อคนมีพัฒนาการในการรับรู้ รู้จักการแยกทักษะการทำงานออกเป็นส่วนย่อย ๆ... ทั้งในอดีตและในปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของที่อยู่อาศัยเป็นผลมาจากการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับชีวิตของสมาชิกในสังคมและเกิดการคิดค้นเทคโนโลยีใหม่ๆ อันเป็นการเพิ่มอานาจ เพิ่มสมรรถภาพของร่างกาย ทำให้เกิดตุลยภาพใหม่ ๆ ขึ้นในเรื่องความรู้และความสามารถซึ่งนำไปสู่สิ่งที่เราเรียกว่า "New Out Look"

ดังนั้นจึงไม่แปลกอะไรที่มนุษย์เราจะดิ้นรนเพื่อมีบ้านใหม่ขึ้นเช่น คุณอลิษา เธอจัดงานพิธีทำบุญขึ้นบ้านใหม่ โดยนิมนต์พระสงฆ์ 9 รูป มาฉันภัตตาหารเพล แล้วทำพิธีเจิมบ้านใหม่นี้ซึ่งตอนที่พระสงฆ์ป็นขึ้นไปเจิมบนขอบประตูนั้นผู้วิจัยได้สังเกตเห็นถึงความก้าวหน้าของอุปกรณ์ การใช้ของพระสงฆ์ที่พัฒนาขึ้นมาก นั่นคือพระสงฆ์ใช้ปากกา เมจิ ชนิดกันน้ำเขียนยันต์ที่บนขอบประตู แทนการใช้แปรงเจิมในอดีต

แขกที่มาร่วมพิธีสงฆ์ในตอนเช้ามักเป็นญาติ และเพื่อนสนิทของคุณอลิษา แต่เนื่องจากเธออยู่ในวงการดารา ดังนั้นแขกผู้มาร่วมงานส่วนใหญ่จึงเป็นดารา นักแสดง และ

ผู้กำกับละครแทบทั้งสิ้น ซึ่งแต่ละคนต่างก็มาร่วมแสดงความยินดีที่คุศลิษาซื้อบ้านหลังใหม่ บ้างก็นำเอาดอกไม้มาแสดงความยินดี บ้างก็เอาของใช้ในบ้านหรืออุปกรณ์ตกแต่งบ้าน เช่น นาฬิกาตั้งโต๊ะ นาฬิกาติดผนัง พัดลม เตารีดไมโครเวฟ เป็นต้น

เมื่อผู้มาร่วมงานส่วนใหญ่เป็นดารา เรื่องที่คุยกันที่ทักทายปราศรัยกันเท่าที่ผู้วิจัย ได้สังเกตดู มักจะเป็นเรื่องการรับงานแสดง การปรึกษาหารือในการที่จะไปเปิดธุรกิจส่วนตัวเพื่อเป็นอาชีพเสริม (ตากล้องแสดงยัดอาชีพดารารายอย่างเดียวกันคงไม่จริงจังยั่งยืน เพราะในปัจจุบันมีดารานักหน้าใหม่เกิดขึ้นทุกวันอีกทั้งวงการภาพยนตร์ของไทยก็ลดน้อยถอยลงกว่าในอดีตมากซึ่งคนส่วนใหญ่หันมาสู่ละครโทรทัศน์และวีดีโอเทปกัน) และคุยกันถึงเรื่องส่วนตัวทั่วไป

อาหารที่เลี้ยงในงานนี้เป็นการเลี้ยงแบบบุฟเฟต์ โดยตั้งโต๊ะจัดอาหารไว้ตรงบริเวณลานจอดรถภายในบ้าน จึงเป็นงานพิธีที่มีบรรยากาศสบาย ๆ สนุกสนาน ผู้มาร่วมงานส่วนใหญ่นั่งกางเกงหรือแต่งกายตามสบาย ไม่ทรูทร่าฟูฟาดแต่อย่างใด

คุศลิษาให้การต้อนรับทุกคนอย่างทั่วถึง และเธอก็กระเช้าใส่ของชำร่วยที่เป็นของที่ระลึกเดินไปมอบให้แขกทุกโต๊ะ ซึ่งของชำร่วยนี้คุศลิษาทำขึ้นเอง ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า เป็นดารา นักแสดงในปัจจุบันหากไม่ประมาทมักจะหาอาชีพเสริมเพื่อความมั่นคงทางฐานะ คุศลิษา ก็เช่นกัน เธอมีอาชีพเสริม คือ ทำของที่ระลึกและของชำร่วย คือประเภทกีฬ็ช็อบส่งตามร้านและตามห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ ซึ่งธุรกิจนี้ทำรายได้ดีพอสมควร

ถ้ามองว่างานพิธีขึ้นบ้านใหม่ของคุศลิษา เป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งของเธอ แล้วละก็ จะเห็นว่าจากคำกล่าวของ McLuhan ที่เขียนไว้ในตอนต้น กับพฤติกรรมของ ผู้คนที่มาร่วมงานนี้ เป็นส่วนขยายได้อย่างดี ถึงการใช้งานพิธีเป็นสื่อ เพื่อธุรกิจ เพื่อการแนะนำสินค้า และเพื่อความบันเทิงสังคม ตามความเชื่อทางขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ที่สืบทอดกันต่อ ๆ มาว่า "การจะเข้าอยู่บ้านหลังใหม่ นั้น ต้องมีการจัดพิธีทำบุญขึ้นบ้านใหม่จึงจะสมบูรณ์"

4. งานเกษียณอายุราชการ

- งานเลี้ยงส่งเกษียณอายุราชการ เมื่อวันที่ 29 ก.ย. 35

อาจารย์อุไร	จันทร์จรวงศ์
อาจารย์สงศรี	อัศตสาระ
นายทอม	ชูอินทร์ (นักร้อง)

จัดขึ้นที่โรงแรมพลอริตา ถนนพญาไท งานพิธีนี้สะท้อนให้เห็นภาพของข้าราชการทั่วไปได้เป็นอย่างดี จัดได้ว่า งานพิธีสามารถที่จะ เป็นส่วนขยายของคน ได้ชัดเจน โดยเฉพาะสังคมของข้าราชการครู ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล จากงานพิธีไว้ดังนี้

1. ผู้บังคับบัญชาสาวเปิดงานในที่นี้คือท่านผู้อำนวยการโรงเรียนขึ้นมากล่าวว่า " งานพิธีในวันนี้ ไม่อยากเรียกว่าเป็น งานเลี้ยงเกษียณอายุราชการ ไม่อยากใช้คำว่า " เกษียณ " ไม่อยากตอกย้ำคำนี้ โดยเฉพาะในภาษาอังกฤษว่า "รีไทร์ " (Retire) ฟังแล้วยิ่งใจหายต้งนั้น ที่ฉากบนเวทีจึงไม่มีค่างานเกษียณอายุ แต่มีข้อความว่า

ชีวิตงานของท่านถึงหลักชัยแล้ว

ขอให้ท่านผ่อนคลายแล้วทุกขัณฑ์

นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่า ผู้อำนวยการกล่าวว่า "งานพิธีในวันนี้ ทุกสิ่งทุกอย่างที่ จัดขึ้นในงานนี้ จัดขึ้นเพื่อเป็นสื่อเป็นสื่อให้ครูอาจารย์ได้แสดงออก ได้ออกมาจากโรงเรียน (ผู้วิจัยคิดว่าหมายถึงการที่ออกมาจากกฎเกณฑ์นอกขอบเขตจำกัด) ได้มาสนุกสนานกันงานนี้ วัตถุประสงค์ว่าทุกคน เป็น เจ้าภาพร่วมกันโดยมีผู้ช่วยและอาจารย์คนอื่น ๆ ช่วยกันหากมีสิ่งใดดีก็ขอ ขอบคุุณผู้ช่วยและทุก ๆ คน แต่หากมีสิ่งใดบกพร่องดิฉันขออภัย "

ซึ่งจากคำกล่าวข้างบนนี้ ข้อความที่ขีดเส้นใต้ที่นั่นแสดงให้เห็นว่าความหมายหรือ วัตถุประสงค์ในการจัดงานพิธีนี้ เพื่อให้เป็นสื่อ ตรงกับที่ผู้วิจัย ตั้งปัญหานำวิจัยไว้ว่า

ถ้าสื่อ ก็คือสาร (medium is the message) แล้ว งานพิธีก็สามารถเป็นสื่อได้ (The Party as communication medium) เช่นกัน

สถานที่จัดงานพิธีแห่งนี้เป็นโรงแรมขนาดเล็กซึ่งเสียค่าห้องจัดเลี้ยงและค่าอาหารในราคาสูง เพราะสภาพของข้าราชการครูรวมทั้งรายได้ทำให้ไม่สามารถที่จะใช้จ่ายเงินจำนวนมาก ๆ เพื่องานเลี้ยงลักษณะนี้ได้ อีกทั้งภาพรวมของส่วนประกอบ ของครูแต่ละคนก็ไม่เอื้ออำนวยให้หาตัวทรูทรูหาฟูฟองเกินไปได้

ในส่วนนี้ผู้วิจัยเห็นว่าอาชีพครูเป็นบุชนิยมบุคคลเป็นแม่พิมพ์ของชาติที่จะต้องเป็นแบบพิมพ์ ไว้ให้กับเยาวชนของชาติต่อไปในอนาคตแต่ทำไมนโยบายของรัฐจึงไม่ให้ความสนใจหรือให้ความสำคัญต่อบุคคลที่มีอาชีพครูอาจารย์ ใ้มากกว่านี้ เป็นต้นว่า ใ้ให้อัตราเงินเดือนสูงกว่าอาชีพอื่น ๆ หรือใ้สวัสดิการที่ดีต่างๆ แก่ข้าราชการครูและครอบครัวเพื่อคนเป็นครู จะได้รับ ความสุขสบายทั้งด้านฐานะ และครอบครัวและผลที่ตามมาก็คือครูเหล่านั้นสามารถที่จะนำความรู้ความสามารถ มาถ่ายทอดสั่งสอนลูกศิษย์ พร้อมทั้งเป็นตัวอย่างที่ดี ใ้แก่ศิษย์ ทั้งหลาย ได้ประพฤติปฏิบัติตามแม่แต่กฎเกณฑ์การคัดเลือกคนใ้เข้าเรียนครู ก็เช่นเดียวกัน ทำไมรัฐไม่กำหนดคนที่เรียน เก่งที่สุดมีคะแนนสูงสุดสอบเข้าเรียนต่อวิชาการ เป็นครู ทั้งๆ ที่เมื่อคนเรียน เก่งเรียนครูจบออกมา ก็จะเป็นครูที่ดีสามารถถ่ายทอดวิชาการ ที่ถูกต้องใ้แก่นักเรียนได้ แต่ในปัจจุบันส่วนใหญ่อแล้ว ถ้าคนสอบเข้าเรียนวิชาอะไร ไม่ได้แล้วจึงจะไปเรียนวิชาครู เลยทำใ้อาชีพครู เป็นอาชีพที่คนไม่พึงปรารถนาที่จะ เป็น เพราะการรับราชการ เป็นครูจะมีรายได้น้อย โอกาสที่จะร่ำรวยหรือตั้งตัวได้ช้ามาก พอดีกับคนที่เรียนครูมาก็ได้ครูที่เรียนไม่ดี หรือเป็นครูที่ไม่เก่งมาสอนเยาวชนต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น หากรัฐแก้ระบบอัตราเงินเดือน และเพิ่มสวัสดิการต่าง ๆ ใ้ครูมากกว่าอาชีพอื่น ๆ แล้วถนนทุกสายคนทุกคนยอมไ้ฝืนที่จะเป็นครู เช่นเดียวกับกับที่คนในปัจจุบันไ้ฝืน ที่จะ เป็นหมอหรือวิศวกรเนื่องจากจะสามารถหาเงินได้มากกว่าอาชีพอื่น ๆ ในงานพิธีงานนี้ผู้วิจัยพบว่า แม้จะเป็นเวลากลางวันและเป็นอาหารมือเพียง ซึ่งช่วงบ่ายครูทุกคนต้องกลับไปสอนหนังสือต่อแต่ก็มีครูบาอาจารย์บางกลุ่มตั้งวงดื่มสุรากันโดยที่อาจารย์ท่านใดที่เป็นคอสุราด้วยกันจะมานั่งรวมกลุ่มกันดื่มด้วยกันอัน เป็นภาพที่ขัดกับอาชีพครู

ผู้วิจัยรู้จักครูอาจารย์ท่านหนึ่งในกลุ่มคอสสุรา นี้ เมื่อประมาณ 18 ปีก่อนที่ผู้วิจัยยังเป็นนักเรียนอยู่นั้น ตอนกลางวันอาจารย์ท่านนี้จะมาสอนหนังสือที่โรงเรียนแต่พอหลังเลิกเรียนแล้วอาจารย์จะไปขับแท็กซี่ซึ่งในสมัยนั้น ผู้วิจัยยังรู้สึกชื่นชมท่านว่า เป็นคนดีที่ประกอบสัมมาอาชีพสุจริตโดยไม่อายว่าเป็นข้าราชการหรือเป็นครูบาอาจารย์แต่ต้องทราวยุติพิเศษด้วยการขับรถแท็กซี่ แต่พอได้พบท่านอีกในปัจจุบัน ท่านก็ยังคงสอนหนังสืออยู่ในสถาบันเดิมแต่มีสภาพเหมือนขวดเหล้าเดินได้ เพราะไม่ว่าไปพบท่านครั้งใดท่านมักอยู่ในอาการมึนเมาสุราแทบทุกครั้งโดยที่เพื่อนครูด้วยกันก็ทราบดีทั้งนี้ผู้วิจัยคิดว่าอาจจะ เป็น เพราะท่านพักผ่อนชีวิตหรือท่านเลือกทางออกที่ผิดไปก็ได้หากว่ารัฐได้ให้ความสนใจต่ออาชีพข้าราชการครูอาจารย์ได้มากกว่านี้ ภาพพจน์ของครูโดยทั่ว ๆ ไปก็คงดีกว่านี้แน่นอน

2. อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการนั้นไม่จริงยั่งยืนบางคนเคยใหญ่คับฟ้าสามารถชี้และบังคับบัญชาของใครคนใด เป็นร้อยเป็นพัน แต่ถ้าวันใดที่หมดอำนาจลง ทุกสิ่งทุกอย่างก็จะหมดไป ดัง เช่น สิ่งที่ผู้วิจัยพบจากงานพิธีนี้ นั่นคือ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียน (ที่ถูกเชิญให้ขึ้นกล่าวบนเวที) สมัยที่เขายังเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนนั้น เขาเป็นคนค่อนข้างเผด็จการ บริหารงานอย่างแข็งกร้าวและมีกวีอำนาจหรือพระเดชต่อผู้ผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ จนกระทั่งลูกน้องหรือผู้ผู้ใต้บังคับบัญชาของเขาได้รับความเดือดร้อนกันทั่วหน้า

แต่การกลับมามีงานพิธีของอดีตผู้อำนวยการท่านนี้ ภาพของเขาเปลี่ยนแปลงไปอย่างชนิด หน้ามือเป็นหลังมือทีเดียว ระยะเวลาหลังจาก ที่เธอเกษียณไป 2 ปี ผ่านไป บุคลิกภาพของเธอความเชื่อมั่นในตัวเอง ที่เคยมีและความรู้สึกแข็งกร้าวของเธอเกือบจะไม่มีเหลือในตัวเลย สิ่งที่ได้จากตอนที่เธอกำลังปราศรัยในงานนี้ว่า "เอ้อ... เอ้อ... อะไรดีล่ะ ก็ไม่รู้จะพูดอะไร ก็ได้บอกไว้แล้วว่าอย่าให้ต้องมาทำอะไรนะงานนี้ ไม่ได้พูดมานานพูดไม่เป็นแล้ว... ที่จริงแล้วผู้อำนวยการไม่ได้ไปกราบเรียนเชิญหรอก เขายกมือไหว้เฉย ๆ... ปลอ่ยให้เราแต่งตัวรอตั้งแต่ 9 โมงเช้า แต่กว่ารถโรงเรียนจะไปรับก็ตั้งป้าย 2 โมง "

จากคำปราศรัยดังกล่าวนี้ ฟังดูแล้วไม่สมกับที่เธอเคยดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชา เคยมีอำนาจวาสนามาก่อน แต่เมื่อผู้วิจัยพบเธอในงานพิธีนี้ ทำให้เกิดความรู้สึกสะท้อนว่า ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจของข้าราชการนั้น ไม่จริงยั่งยืน เพราะมันเปรียบเสมือนหัวโขนที่

สวมครอบตัวละครไว้ คราวใดที่ หมดเวลาแสดง เมื่อนั้นตัวโขนก็ต้องถูกถอดออก คงเหลือแต่ " ตัวจริง " ที่อยู่ภายในเท่านั้น

สิ่งที่ผู้วิจัยได้จากงานพิธีนี้ ก็คือ ข้าราชการนั้น หากถึงเวลาเกษียณอายุราชการแล้ว และไม่สามารถที่จะปรับตัวปรับใจให้รับกับสภาพความจริง (Reality) ของชีวิตได้ คงหลงยึดติดกับแบบจำลอง (Simulation) เก่า ๆ อยู่สัก ก็จะมีสภาพเหี่ยวเฉา เหมือนกับดอกไม้ที่ร่วงโรยอย่างเห็นได้ชัดสมดังที่เคยมีคนกล่าวว่า "อนาจาไม่คงที่แต่ความดีสืบทอด"

3. การที่ไม่ได้เตรียมการล่วงหน้าหรือไม่ได้รู้หมายกำหนดการของงานพิธีก่อน อาจจะทำให้ผู้ที่ไปร่วมงานพิธีทำตัวไม่ถูกหรือวางตัวได้ไม่ดีนัก ดังเช่นกรณีของตัวผู้วิจัยเอง ต่อมางานพิธีงานนี้ กล่าวคือ เมื่อโฆษกของงานเชิญอาจารย์บางท่านขึ้นไปร่วมร้องเพลงมาร์ชประจำโรงเรียนและได้เชิญผู้วิจัยขึ้นไปร้องเพลงมาร์ชนี้ด้วย ซึ่งในส่วนนี้ผู้วิจัยไม่ได้รู้ตัวมาก่อนว่า จะต้องถูกเชิญให้ออกไป ร้องเพลงนี้จึงไม่ได้เตรียมตัวหรือเตรียมชื่อร้องเพลงนี้มาก่อน อีกทั้งสมัยก่อนที่ผู้วิจัย เป็นนักเรียนก็ยังไม่มีการร้องเพลงมาร์ชประจำโรงเรียนนี้ จึงเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยทำพลาดไป คือขึ้นไปยืนขมขมบิบบากผิด ๆ ถูก ๆ

ซึ่งจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวผู้วิจัยในงานพิธีนี้ สามารถใช้เป็นอุทาหรณ์ให้ผู้ที่จะไปร่วมงานพิธีต่าง ๆ ว่า ก่อนที่จะไปงานพิธีใด ๆ นั้นควรจะศึกษาถึงหมายกำหนดการของงานพิธีนั้น ๆ ล่วงหน้าเพื่อที่จะได้ทราบว่าผู้ที่จะไปร่วมงานนั้นจะต้องมีหน้าที่บทบาท (Role) ในงานนั้นอย่างไรบ้าง เพื่อที่จะได้ไม่เสียสิ่งที่ผิดพลาดหรือแสดงบทบาทได้ไม่ดีนั่นเอง เพราะคนเรานั้นถ้าคิดจะ เก็บตัว ไม่สังคมกับใคร หรือไม่ยุ่งกับใครเลย (Non - Social Interaction) ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องสนใจว่า จะต้องวางตัวหรือ ประพฤติปฏิบัติตนอย่างไรเมื่อเวลาไปงานพิธี

แต่ถ้าคิดว่าในช่วงหนึ่งของชีวิต หรือหากต้องมีสักครั้งหนึ่งในชีวิต ที่จะต้องไปร่วมงานพิธี หรือต้องเป็นเจ้าภาพ จัดงานพิธีใด ๆ ขึ้นก็ตาม ข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ทำ ผิดพลาดและ จดบันทึกไว้ จนกระทั่งนำมาเขียนในงานวิจัยชิ้นนี้ ถือได้ว่าเป็นข้อเตือนใจ ที่สามารถเป็นสิ่งที่พึงสังวรถึงบทบาทที่จะต้องแสดงได้อย่างดี คราบเท่าที่คนยังเป็นหน่วยย่อยในงานพิธี ซึ่งถ้างานพิธีเป็นหน่วยที่ทำการวิเคราะห์แล้ว ก็จะทำให้ไม่สามารถมองข้ามส่วนประกอบที่สำคัญของงานพิธีเหล่านี้ไปได้

5. งานวันเกิด

งานวันเกิดครบรอบ 80 ปี ศาสตราจารย์ หม่อมหลวง จิรายุ นพวงศ์
เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2535 ณ โรงแรมแกรนด์ไฮแอทเอราวัณ ถนนราชดำริ

งานพิธีงานนี้จัดขึ้นโดย คณะจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูต่อศาสตราจารย์ หม่อมหลวง จิรายุ นพวงศ์ ที่ท่านเคยเป็นอาจารย์ที่คณะครุศาสตร์จุฬาฯ อีกทั้งภรรยาของท่าน คือ ท่านผู้หญิงพูนทรัพย์ นั้นก็เป็นผู้ก่อตั้งคณะครุศาสตร์ขึ้นใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนั้นทั้ง 2 ท่านจึงเปรียบเสมือนเป็นอาจารย์ของ อาจารย์คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์ในปัจจุบัน

แขกผู้มาร่วมงานพิธีนี้ โดยส่วนใหญ่คืออาจารย์ จากคณะครุศาสตร์ หรือไม่กี่เป็นอาจารย์ผู้ที่จบไปจาก คณะครุศาสตร์ จะมีแขกรับเชิญมาร่วมงานจากวงการอื่นบ้างก็มีแต่ไม่มากนักเนื่องจากท่านเจ้าของวันเกิด ต่ำตรงตำแหน่ง องคมนตรีในปัจจุบัน ดังนั้น จึงมีโต๊ะแขกระดับ วีไอพี อยู่หนึ่งโต๊ะคือ โต๊ะที่ท่านประธานองคมนตรีร่วมกับองคมนตรีอีกหลายท่านนั่งร่วมกับท่านเจ้าของงานทำให้บรรยากาศของงานดูภูมิฐานและทรงคุณค่ามากที่สุดที่เดียวสิ่งที่เป็น High Light ของงานนี้ก็คือ การฉายสไลด์ วิทยุเชิญพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานพรแก่ ศาสตราจารย์ หม่อมหลวง จิรายุ ว่าพรนี้ อันข้าพเจ้า ภูมิพลมหาราช ให้แล้วแก่ อาจารย์จิรายุ นพวงศ์ ว่า " จงเป็นผู้อายุยืน " ซึ่งสร้างความประทับใจให้กับผู้ร่วมงานเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ ยังมีการฉายสไลด์เหตุการณ์ ในตอนเช้าของวันนั้น ว่าที่คณะครุศาสตร์ได้จัดพิธีบายศรีสู่ขวัญและรดน้ำแต่ท่าน ศาสตราจารย์ หม่อมหลวง จิรายุ นพวงศ์ ด้วย

งานพิธีนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล ที่นำมาวิเคราะห์วิจัยได้ดังนี้

1. แขกที่มาร่วมงานแทบทุกคนมีใบหน้ายิ้มแย้ม เต็มอกเต็มใจที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดงานแต่ท่านผู้เป็นครูของพวกเขา ทุกคนกตัญญู ช่วยกันต้อนรับแขกเหรื่อกลุ่ม

ต่าง ๆ จนทำให้ผู้ไปร่วมงานรู้สึกว่าเป็นงานที่อบอุ่น เสียงพูดคุยสนทนาปราศรัยที่ผู้วิจัยได้ยินก็มี แต่คำสรรเสริญ ชื่นชม แสดงว่าผู้มาร่วมงานพิธีงานนี้ มีความคิดเห็น มีจิตใจ หรือการแสดงออก ที่คล้ายคลึงกัน จึงมีการสื่อต่อกัน แบบเป็นเอกภาพ แพบทุกคนจะมีบทบาทหรือวัตถุประสงค์ ในการมาร่วมงานอย่างเดียวกัน อันเนื่องมาจากท่าน ศาสตราจารย์ ม.ล. จิรายุ เป็นบุชณียบุคคลใน ทุก ๆ ด้าน เป็นผู้มีเมตตากรุณาต่อทุก ๆ คน ที่รู้จักท่านหรือเป็นลูกศิษย์ของท่านเสมอมา ซึ่งตลอดเวลาที่ผ่านมาท่านมักจะเป็นผู้ให้มากกว่าเป็นผู้รับ

ตั้งนั้นงานพิธีงานนี้ จึงเป็นงานแรกที่ผู้วิจัยพบว่า มีความแตกต่าง หรือความหลากหลายในพฤติกรรม หรือการแสดงออกในบทบาทที่ไม่แตกต่างกันมากนัก คือไม่ค่อยพบวัตถุประสงค์แอบแฝง หรือการหวังผลประโยชน์อื่นใดจากการมาร่วมงานพิธีในครั้งนี้

2. มีคณะสุภาพสตรี ขึ้นไปร้องเพลงถวายพระบนเวที ซึ่งเพลงนี้ผู้วิจัยเองก็ยังไม่เคยได้ยินที่ไหนมาก่อน และจากการสังเกตสุภาพสตรีที่ขึ้นไปร้องเพลงถวายพระนี้ มีอยู่เพียง 2 - 3 ท่านเท่านั้น ที่เปล่งเสียงร้องออกมาอย่างมั่นใจ แต่อีกหลายคนที่ขึ้นไปร่วมกันร้องบนเวทีนั้น ทำปากขมุขมิบตามเฉย ๆ แสดงว่าร้องไม่ได้ แต่เมื่อวิดีโอ Close up ไปที่โต๊ะท่านองคมนตรี ปรากฏว่า บรรดาท่านองคมนตรีและภรรยาสามารถ ร้องเพลงนี้คลอตามไปด้วยอย่างตั้งใจ. จากการสังเกตนี้ ทำให้ผู้วิจัยคิดว่า เพลงที่นำมาร้องถวายพระนี้นั้น ต้องเป็นเพลงเก่า ที่มีผู้นิยมร้องกันเมื่อนานมาแล้ว ดังนั้นคนรุ่นใหม่ หรือคนที่อ่อนวัยกว่าบางคน อาจไม่เคยได้ยินหรือไม่เคยร้องเพลงนี้มาก่อน จึงทำให้ร้องเพลงนี้ไม่ได้ แต่ถ้าเป็นผู้อาวุโส หรือผู้ที่มีวัยร่วมสมัยกันแล้ว จะคุ้นเคยกับเพลงนี้ดี และสามารถขับร้องได้ดี แสดงให้เห็นว่า ศิลปวัฒนธรรมในแต่ละยุคแต่ละสมัยนั้นมัน เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา การสื่อความหมาย และการถ่ายทอดนั้นสามารถสื่อความเข้าใจ และความนิยมมาให้กับผู้รับสารในเวลาต่างกันและวัยที่ต่างกัน

3. งานพิธีนี้ มีการ จัดเลี้ยงแบบนั่งโต๊ะ (Sitting Dinder) ผู้คนที่มาร่วมในงาน จึงนั่งประจำที่กัน อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ต้องลุกขึ้นเดิน พลุกพล่านเหมือนการจัดเลี้ยงแบบ บุฟเฟต์หรือค็อกเทล ดังนั้น แยกที่มาร่วมงาน ส่วนใหญ่จะพักท่ายและมีปฏิสัมพันธ์กันเฉพาะ ที่นั่งร่วมโต๊ะเดียวกันจนกระทั่งใกล้เวลา งานจะเลิกจึงได้ลุกขึ้นไปขอถ่ายภาพร่วมกันกับ ศาสตราจารย์ ม.ล. จิรายุ และ ท่านผู้หญิงพูนทรัพย์ ซึ่งการถ่ายภาพร่วมกันกับท่านเจ้าของงานนี้ ดูเหมือนจะเป็นสิ่งที่แยกผู้ไปร่วมงานพิธีส่วนใหญ่ชอบกันมาก เพราะผู้วิจัย สังเกตดูงานพิธีแทบทุกงาน มักจะชอบการถ่ายภาพร่วมกับเจ้าของงาน หรือเจ้าภาพเป็นอย่างดี โดยเฉพาะคนบางคนถึงกับรอคิว เพื่อขอถ่ายภาพร่วมกับเจ้าของงานหรือเจ้าภาพให้ได้ เพื่อเป็นหลักฐานแก่เจ้าของงานหรือเจ้าภาพว่า ข้าพเจ้าก็เป็นหนึ่งของผู้ที่ได้รับการสนับสนุนในงานพิธีที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ และเพื่อไว้เป็นที่ระลึกอีกด้วย

4. การสื่อความหมายที่เจ้าของงาน ได้ขึ้นไปกล่าวต่อแยกผู้มาร่วมงาน เป็นข้อความที่ ลึกซึ้งกินใจอย่างมาก ข้อความตอนหนึ่งที่ท่านกล่าวคือ

"วันนี้ เป็นวันที่ผมรู้สึกปลาบปลื้ม และดีใจที่สุดในรอบ 80 ปีกว่าได้ ที่ท่านทั้งหลายได้กรุณาจัดงานนี้ขึ้น ผมขอขอบคุณผู้จัดและทุก ๆ ท่าน ที่ได้สร้างความประทับใจให้ผม ที่ลูกศิษย์ลูกหาทั้งหลายจัดงานให้ " ซึ่งผมคิดว่าหากผมมีลูก ลูกหลานผม อาจจัดไม่ได้เท่านี้ หรือไม่เท่านี้ก็ไม่ได้ " ข้อความที่ขัดเสี้ยนนี้ เป็นการสื่อความหมายว่าลูกเป็นสิ่งที่ท่านต้องการมากที่สุดในชีวิต เมื่อตัวท่านไม่มีลูก แต่มีลูกศิษย์ลูกหามากมาย ซึ่งลูกศิษย์ลูกหาเหล่านี้ ได้จัดงานพิธีอย่างยิ่งใหญ่เพื่อแสดงกตัญญูทศเวทิตา ต่อท่านได้มากมายและได้ดี จนกระทั่งท่านคิดว่าหากท่านมีลูก ลูกหรือหลานของท่านเองคงจะพาให้ท่านไม่ได้เท่านี้ก็ไม่ได้เพียงข้อความสั้น ๆ แต่ได้สร้างความประทับใจ ความภาคภูมิใจ ให้แก่บรรดาแขกเหรื่อที่ไปร่วมงาน และคณะผู้จัดงานตลอดจนศิษย์ทั้งหลายของท่านในวันนั้นเป็นอย่างยิ่งผู้วิจัยพอจะสรุปได้ว่า ความรัก ความผูกพันของศิษย์กับอาจารย์ หรือ ครูกับลูกศิษย์นั้น เป็นความรักและความผูกพันที่ยิ่งใหญ่ เป็นความรักที่

บริษัท โดยที่ทั้งสองฝ่าย มีได้ต้องการ สิ่งตอบแทน มันเป็นส่วนประกอบ หรือ ส่วนขยายของคนที่ต้องยอมรับว่า การที่คน 2 คน ที่มาจากต่างครอบครัว ต่างฐานะความเป็นอยู่และต่างวัย ได้มาพบมาเจอกัน มารู้อีกกัน ฝ่ายหนึ่งพร่ำสอนและถ่ายทอดวิชาความรู้ อีกฝ่ายหนึ่งศึกษาหาความรู้ แต่มีความรักใคร่ผูกพันกันโดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทน นอกจากเห็นความสำเร็จ และเห็นความสุขของกันและกัน ถือเป็นความรักที่บริสุทธิ์ รองลงมาจากความรักของ พ่อแม่ ที่มีต่อลูกที่เดียว จากสิ่งเหล่านี้ทำให้ " ครู " คงเป็นบุชณียบุคคลที่ยิ่งใหญ่ไปอีกนานแสนนาน

งานวันเกิดครบ 5 รอบ ของคุณหญิง อุไรวรรณ ศิริพงษ์

เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2535 ที่โรงแรมมณเฑียร ถนนสุรวงศ์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล

1. งานนี้เป็นงานพิธีที่แปลกไปจากงานอื่น ๆ คือเป็นงานเลี้ยงแบบค็อกเทล แต่จัดโต๊ะเก้าอี้ไว้ว่าที่นั่ง ประมาณ 10 โต๊ะ (100 คน) นอกนั้นเป็นที่สำหรับยืน และมีโต๊ะ 3 ตัวที่ติดป้าย VIP สำหรับแขกผู้ใหญ่ หรือแขกผู้อาวุโส

จากการที่ติดป้าย VIP ไว้ 3 โต๊ะคือ สำหรับ 30 ที่นั่งเองทำให้เกิดโกลาตล อันเนื่องมาจากส่วนขยายของคนหรือแขกที่มางานนี้ต่างกัน กล่าวคือ แขกผู้มาร่วมงานส่วนใหญ่นั้น จะยืนทียบอาหารรับประทานตามปกติ แต่มีแขกบางคน อาทิ บรรดานายกสมาคม นายกลสโมสร ประธานบริษัท ประธานองค์กรต่าง ๆ ตลอดจนผู้ที่มีชื่อเสียง ในวงสังคมไฮโซ (Hi-society) และคุณหญิงทั้งหลาย ต่างก็ตรงเข้าไปนั่งโต๊ะ VIP จนเต็มไปหมด จนกระทั่งพอใกล้เวลาเริ่มงาน คณะท่านประธานองคมนตรี พร้อมทั้งท่านองคมนตรีอีกหลายคน พร้อมทั้งท่านผู้หญิงของท่านก็ได้มาถึงงานนี้ ในขณะที่โต๊ะ VIP นั้นมีคนนั่งเต็มไปหมด เจ้าภาพและเพื่อนของเจ้าภาพต้องเดินไปกระซิบบอเรื่องให้ผู้ที่นั่งอยู่ กรุณาย้ายที่ เพราะโต๊ะ VIP ที่จัดไว้ นั้นสำหรับไว้ คณะท่านองคมนตรีและท่านผู้หญิงนั่ง

ซึ่งตรงจุดนี้เอง ทำให้ผู้วิจัยเห็นได้ชัดเจนว่า การไปงานพิธีใด ๆ ก็ตามนั้น หากไม่มีผู้ใดเชิญที่เราเข้าไปนั่งหรือเจ้าภาพมิได้บอกว่านั่งที่ใดแล้วละก็ ควรที่จะไปนั่งในที่ต้อย หรือที่ต่ำกว่าเสียก่อน หากเมื่อถึงเวลาเจ้าภาพจะมาเชิญให้เราเข้าไปนั่งในที่อันสมควร (คือถ้าเรานั่งในที่ต่ำแต่ความจริงเรามีเกียรติยศพอสมควร เจ้าภาพ หรือผู้จัดงาน จะเข้ามาเชิญให้เราเข้าไปนั่ง ในที่สูงอันสมควร แก่เกียรติยศของเรา) แต่หากว่า เราคิดว่าตัวเรามีเกียรติพอ ยิ่งใหญ่หรือมีความสำคัญพอกับการที่จะเข้าไปนั่งในที่ VIP หรือที่นั่งสูงเกียรติแล้วแต่ปรากฏว่า ที่นั้นเขาจัดไว้สำหรับผู้อื่นที่มีเกียรติยศ หรือผู้อาวุโสสูงกว่าเรา แล้วทางเจ้าภาพหรือผู้จัดงานเข้ามา เชิญให้เราย้ายไปนั่งที่ต้อยกว่าหรือต่ำกว่า จะทำให้ผู้นั้นอับอายและเสียหน้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อหน้าธารกำนัลมากมาย ในงานพิธีนั้น เพราะในแต่ละงานผู้มาร่วมงานส่วนใหญ่ จะไม่สามารถทราบล่วงหน้าได้ ว่าทางเจ้าภาพได้เชิญแขกผู้มีเกียรติท่านใดมางานนั้น ๆ บ้าง ดังเช่นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในงานนี้ ที่ทุกคนที่ไปนั่งโต๊ะ VIP ครั้งแรกก็สำคัญผิด คิดว่าเขาจัดโต๊ะ VIP ไว้ให้ตนและคิดว่าตนมีเกียรติมีชื่อเสียงคงต้องนั่งในโต๊ะพิเศษนี้

เพราะปัจจุบัน ความเจริญทางวัตถุมีมาก จึงทำให้คนมีฐานะ คนร่ำรวย คิดว่าตนเองคือผู้มีเกียรติ จึงไม่อ่อนน้อมถ่อมตนเกิดความรู้สึก ภาศภูมิใจตนเองและคิดว่าตนเองเหนือกว่าคนอื่น หรือมีเกียรติยศ ศักดิ์ศรีเท่าเทียมกันหมด จึงเกิดเรื่องตลกสาวข้างต้นอยู่เสมอ ๆ ในงานพิธีต่าง ๆ

2. ผู้ที่ขึ้นไปกล่าวอวยพรบนเวทีนั้น ขึ้นไปกล่าวทีละคนเรียงตามลำดับตำแหน่ง หน้าทำการงานและอาวุโส ซึ่งโดยส่วนใหญ่ทุก ๆ คนจะพูดคล้าย ๆ กันคือการชมเจ้าของงานวันเกิด ซึ่งอายุครบ 5 รอบ แต่ยังคงสาวยังสวย และเพียบพร้อมไปด้วยความสามารถ หากไม่เกษียณอายุคงจะได้เลื่อน ตำแหน่งขึ้นเป็นถึงรัฐมนตรีกระทรวงการคลังอย่างแน่นอน

ซึ่งคำพูดเหล่านี้เป็นมธุรสวาจา จึงทำให้ท่านเจ้าของงานวันเกิด ฟังแล้ว
ชื่นใจภูมิใจเกิดความปีติปลาบปลื้ม ตรงตามผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ ไว้ในตอนต้น
แล้วว่า ในงานพิธีโดยส่วนใหญ่แล้วผู้มาร่วมงานทุกคนพอใจ ที่จะได้ยินได้ฟัง ได้พบ
แต่สิ่งที่ดีว่าทำไมเราละเล่นทุกทั้งสิ้น

3. โฆษก กล่าวชมคุณหญิง - เจ้าของงานวันเกิดว่า ทกลีบยังแจ๋ว และ
เพื่อน ๆ ของคุณหญิงได้ร่วมกันร้องเพลง และเต้นรำเป็นทางเครื่องในเพลงทกลีบยัง
แจ๋วด้วยกันนั้นทั้ง ๆ ที่บรรดาเพื่อนของเจ้าภาพที่ยืนไปร้องเพลงไปเต้นไปนั้น เป็นนักแสดง
ก็ติดมึนคักดีทั้งสิ้น กล่าวคือ แต่ละคนล้วนมีตำแหน่งหน้าที่การงานในวิทยุ โทรทัศน์ เช่น
บางคนเป็นรองผู้อำนวยการขนส่งมวลชน บางคนเป็นผู้จัดการภาคของธนาคาร
บางคนเป็นภรรยาคณะบดีมหาวิทยาลัยที่มีชื่อ บางคนเป็นภรรยาสรรพากรจังหวัด และ
บางคนเป็นนักธุรกิจชื่อดัง แต่ทุกคนพร้อมใจกันร่วมแสดงเพื่อเป็นของขวัญแต่เจ้าภาพ
ซึ่งในส่วนนี้ ในฐานะที่ผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมการแสดงนี้ด้วยทำให้ทราบถึงความมีน้ำใจ
ต่อกันความรักเพื่อน และการปรับตัว ให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างดีเป็นที่ชื่นชอบ
ของผู้อื่นนั้น ต้องเล่นได้ทุกบทบาท หรือ เล่นบทบาทตามที่ สังคมต้องการ หรือกำหนด
ไว้เปรียบเสมือน คำพังเพยที่ว่า " เข้าเมื่อตาทลิว ต้องทลิวตาม "

ข้อเสีย ของงานพิธีนี้ก็คือ การจัดเลี้ยงที่จัดแบบ คือกเทศ ทำให้แขก
จำนวนมากนับพันคน ต้องยืนตลอดเวลา อีกทั้งมีการกล่าว อวยพร และการ
แสดงมากมาย สุดท้ายยังมีการฉาย สไลด์ ประวัติความเป็นมาและผลงานของท่าน
เจ้าของวันเกิดอีก ทำให้แขกผู้มาร่วมงานหลายคน เบื่อที่จะ ดูเป็นเวลานานได้ จึง
ลากลับก่อนเวลา ก่อนที่งานจะจบกันเป็นจำนวนมาก

จากการที่ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมที่เป็นส่วนประกอบ หรือส่วนขยาย ของผู้มา
ร่วมงานพิธีนี้สามารถสรุปได้ว่า การมีแขกเหรื่อมากมาย ทลายวงการหลายระดับ

มาร่วมงานวันเกิดของคุณหญิงอุไรวรรณครั้งนี้คงเป็นเพราะเหตุผลจาก

1. สมัยที่เป็นนักเรียนนักศึกษา เธอได้ผ่านการศึกษา จากสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงหลายสถาบัน ทำให้มีเพื่อนฝูง และเพื่อนร่วมรุ่นที่ดีพอควร
2. เธอผ่านการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ ที่สำคัญ ๆ มากมาย จึงมีผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา และผู้ที่ต้องไปพึ่งพาบารมีของเธอเป็นจำนวนมาก
3. ฐานะความเป็นอยู่ สถานภาพของครอบครัวและคู่ชีวิต ซึ่งเป็นนักการเมือง มีส่วนช่วยส่งเสริม โดยเป็น Back up ที่ดีของเธอด้วย
4. การช่วยเหลือสังคม และการช่วยงานการกุศลต่าง ๆ เป็นสิ่งที่สร้างชื่อเสียง (Promote) อย่างดีให้กับตัวเธอ
5. ความสามารถเฉพาะตัว และโอกาส ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ เพราะมีคนอีกมากมายที่มีความเก่ง ความสามารถรอบด้าน แต่หากไม่มีโอกาสแล้วละก็ คงไม่ได้รับชื่อเสียงเกียรติยศได้เท่าเธอ

ดังนั้น การที่คนเราจะประสบความสำเร็จในชีวิตได้นั้น ใช่ว่าทุก ๆ คนจะมีสิทธิ์เท่าเทียมกันหมด มันขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ และปัจจัยหลาย ๆ ด้านที่ประกอบขึ้นมาเพื่อการนี้ให้ได้มาด้วยความตั้งใจ จะต้องมีจังหวะและโอกาสเป็นตัวช่วยบันดาลให้วัตถุประสงค์นั้น ๆ ไปสู่ความสำเร็จสมดังความมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้ ยังมีหลายคนเชื่อในเรื่อง " ดวง " และ " วาสนา " แต่ผู้วิจัยคิดว่า ความสามารถ และบทบาท รวมทั้งโอกาสมีส่วนอย่างมาก ในการช่วยกำหนด วิถีชีวิตของคนแต่ละคน

ซึ่งความสำเร็จ หรือคุณความดีต่างๆ ของท่านเจ้าของงานวันเกิด ทั้งสองท่านที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลมานี้ จะไม่สามารถ เป็นที่กล่าวขวัญในวงสังคมอย่าง กว้างขวางหรือขจรขยาย ได้มากเท่านี้ ถ้าหากไม่มีการจัดงานพิธี วันเกิด เช่นนี้ขึ้น จึงเปรียบเสมือนว่า งานพิธีเป็นสื่อ หรือเป็นแหล่งเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารอย่างไม่เป็นทางการ ช่องทางหนึ่ง

1.6 งานสถาปนา

นายกสโมสรคนโทม ของสโมสรซอนต้ากรุงเทพ III เมื่อ 18 ธันวาคม 2534
ที่โรงแรม สยามอินเตอร์ คอนติเนนตัล

งานพิธี สถาปนานายก สโมสรซอนต้านี้ จะกระทำทุก ๆ 2 ปี คือ ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง นายกสโมสรนั้น จะอยู่ในตำแหน่ง 2 ปี จึงจะเลือกตั้งใหม่ ซึ่งพอหลังจากเลือกตั้งผู้ใดเป็นนายกสโมสรคนโทม แล้วก็จะมีพิธีสถาปนา ซึ่งผู้ก่อตั้งสโมสรซอนต้าในประเทศไทยครั้งแรก จะเป็นผู้ทำพิธีโดยมอบ หอนอาณัติพิธีให้กับนายกคนโทมรับไป โดยนายกจะนำคณะกรรมการ เข้าร่วมปรึกษาตนว่า จะปฏิบัติหน้าที่ตามกฎของซอนต้า ด้วยความเต็มใจ เหล่านี้เป็นต้น

เมื่อเริ่มงานพิธีการของงานได้ขึ้นมา กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของซอนต้าสากล ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า เป็นเรื่องที่น่าสนใจ จึงได้จัดบันทึกไว้ มีข้อความดังนี้ " ซอนต้าสากล เป็นสโมสรบริการประกอบด้วยสมาชิกสตรี ระดับบริหารในธุรกิจและอาชีพต่าง ๆ ผู้ซึ่งเป็นผู้บำนาญและอุทิศเวลาให้แก่ ประเทศชาติและสังคม "สมาชิกของสโมสรซอนต้า เรียกว่า " ซอนเขียน "ตราของสโมสรประกอบด้วย เครื่องหมายอินเดียแดงเผ่าซูและคำว่า " ซอนต้า " มาจากคำภาษาอินเดียแดงมีความหมายว่า " รวมกันเพื่อเป้าหมายอันหนึ่ง " สโมสรซอนต้า มีอยู่ในประเทศต่างๆ ทั่วโลกกว่า 50 ประเทศ มีสโมสรกว่า 900 แห่ง และจำนวน สมาชิกกว่า 33,000 คน

ซอนต้า เริ่มตั้งขึ้นที่เมือง บัพฟาโล่ มลรัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน ค.ศ. 1919 ซอนต้าสากล มีสถานะเป็นที่ปรึกษา UNICEF, ECOSOC, UNESCO, ILO และ THE Council of Europe กับมีผู้สังเกตการณ์และประจำองค์การสหประชาชาติที่ นิวยอร์ก เจนีวา ปารีส และเวียนนาสมาชิกภาพมาจากการรับเชิญ การเป็นสมาชิกของซอนต้า ขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจ หรืออาชีพ ของแต่ละสมาชิก จำกัดจำนวน ของอาชีพ แต่ละประเภทละ 2 คน

ต่อหนึ่ง สโมสรร จะต้องอุทิศเวลาให้แก่ ธุรกิจนั้นอย่างน้อย 60 เปอร์เซ็นต์ของ เวลาทำงาน สมาชิกเป็นเจ้าของธุรกิจผู้ถือหุ้นส่วน ผู้บริหารระดับสูง ผู้จัดการหรือ ลูกจ้างที่มีตำแหน่งที่ต้องรับผิดชอบสูง มีอำนาจในแขนงธุรกิจ ที่สังคมยอมรับ หรือรับ ราชการในตำแหน่งสูงและเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในวิชาชีพนั้น ๆ

วัตถุประสงค์ของชอนต้า

เพื่อสนับสนุนให้ธุรกิจ และอาชีพต่าง ๆ มีมาตรฐานทางจริยธรรมสูงปรับปรุง สถานภาพของสตรีทางกฎหมาย การเมือง เศรษฐกิจ และอาชีพ และร่วมมือ กับสตรีนักบริหารในวงการธุรกิจและวิชาชีพต่าง ๆ ทั่วโลก เพื่อให้บรรลุอุดมการณ์ใน การให้บริการแก่สังคม

ซึ่งจากประวัติ ชอนต้าสากลนี้ ทำให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใจถึง จุดประสงค์ ของสโมสรชอนต้า ที่ทำให้มองเห็นภาพของผู้มาร่วมงานและเข้าใจถึงลักษณะของคน ที่มาร่วมงานได้ดียิ่งขึ้นกล่าวคือ เมื่อมีงานพิธี ประเภทนี้เกิดขึ้นนั้นย่อมหมายถึงผู้จัดงาน และผู้มาร่วมงาน คือ กลุ่มคนที่เป็นสมาชิก หรือเป็นกรรมการ ของสโมสรชอนต้า ซึ่งภาพรวมส่วนใหญ่น่าสนใจที่แสดงออก ให้สังคมทั่วไปเห็นก็คือ การทำกิจการ เพื่อส่วนรวม เพื่อบริการสังคม แต่สิ่งที่แอบแฝง ชอนเร้นมาในบทบาทแต่ละคน ที่มาร่วมงานนั้น ย่อมมีมากกว่าวัตถุประสงค์ที่แสดงออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ ดังกล่าว ซึ่ง ผู้วิจัยวิเคราะห์ วัตถุประสงค์อื่นใดที่แอบแฝงมากับผู้คนที่มาร่วมงานพิธีแต่ละประเภทใน บทต่อไป

หลังจากที่ นายสโมสรคนใหม่ พร้อมคณะกรรมการ ได้ปฏิบัติงานตนเข้ารับ ตำแหน่งเรียบร้อยแล้ว พิธีกรก็เชิญให้แขกที่มาร่วมงานรับประทานอาหาร ซึ่งงานนี้ เป็นการจัดเลี้ยง แบบนั่งโต๊ะ (sitting dinner) ต่อจากนั้น ก็เชิญให้ฟัง

ปารุกกา จากท่าน วิทยากร ซึ่งในงานนี้ เรียกว่า Quest Speaker คือ ท่านผู้ทรงสุภระภาคา เกษมสันต์ ราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ มาแสดงปารุกกา ในหัวข้อเรื่อง " ตามเสด็จสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เมื่อเสด็จ อเมริกา "

การที่คณะผู้จัดงานได้มี ปารุกกา ในเรื่องนี้เพราะเห็นว่าแขกที่มาร่วมงาน ส่วนใหญ่เป็นพวกคุณหญิงคุณนายหรือ อยู่ในสังคมชั้นสูง คงต้องสนใจในเรื่องเหล่านี้ ซึ่งจุดนี้แสดงว่าผู้จัดงานพิธี โดยส่วนใหญ่ต้องการที่จะสื่อความหมาย โดยเลือกสาร ที่คิดว่าผู้รับสารคือ แขกที่มาร่วมงานพิธีสนใจ แต่จะได้ผลสำเร็จมากน้อยแค่ไหนเพียงไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ในการจัดงานพิธีของแขกแต่ละคนที่มาร่วมงานนั้น ๆ ด้วย

งานพิธีงานนี้ มีการตั้งโต๊ะที่หน้าห้องจัดงาน สำหรับ ให้ผู้ที่มาร่วมงานลงทะเบียน และชำระค่าบัตรร่วมงาน (ซึ่งเป็นค่าอาหารในการจัดเลี้ยงนั่นเอง) และจะมีช่อดอกไม้ คาร์เนชั่น กัดที่อกเสื่อให้กับแขกหรือที่มาร่วมงาน โดยช่อดอกไม้ที่ติดอกเสื่อนี้ แบ่งออกเป็น 3 สี คือ

- คาร์เนชั่นสีแดง สำหรับติดเสื่อสมาชิกสโมสรชอนต้า 3
- คาร์เนชั่นสีชมพู สำหรับติดเสื่อผู้ที่จะเข้าเป็นสมาชิกใหม่
- คาร์เนชั่นสีขาว เป็นของสมาชิกสโมสรชอนต้าอื่น ๆ

จากช่อดอกไม้นี้ทำให้ผู้วิจัย นึกถึงในเรื่องของการใช้เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ (Code and Sign) ในการสื่อความหมายในพิธี นั้นเอง และผู้จัดงานนี้ได้ใช้ช่อดอกไม้เป็น สัญลักษณ์ ในการสื่อความหมาย ที่แบ่งแยกหรือบอกได้ว่า ผู้มาร่วมงานนั้นใครเป็นใครบ้าง ก็สามารถเข้าใจได้

ในขณะที่ผู้วิจัย กำลังนั่งรับประทานอาหารอยู่นั้น มีผู้ที่นั่งร่วมโต๊ะท่านหนึ่ง บ่นเสียงดังว่า " อาหารไม่อร่อยเลย ปลาอะไรก็ไม่รู้ไม่เคยกิน รู้อย่างนี้อยู่บ้านกิน ข้าวที่บ้านดีกว่า เสียตายเงินค่าอาหารตั้ง 500 บาท ไม่คุ้มเลย อาหารรสชาติไม่ได้เรื่องเลย "

ด้วยสำนวนพูด สำเนียงและวาทะที่พูด ทำให้ผู้วิจัยต้องหันมาสนใจเธอ เพราะว่าเป็นผู้มาร่วมงานที่แปลกไปกว่า ที่ผู้วิจัยเคยพบในงานพิธีเช่นนี้ ซึ่งแขกที่มาร่วมงานส่วนใหญ่ มักจะต้องเป็นผู้ที่อยู่ใน สังคมชั้นสูง และต้องคุ้นเคยกับการออกงานพิธีอยู่เสมอ ดังนั้น คนพวกนี้มักจะไม่แสดงกิริยา ท่าทาง หรือ วาจาที่เรียกว่า " หลุด " ออกมาเช่นนี้แน่ ผู้วิจัยจึงสนทนากับเธอเป็นการสัมภาษณ์ แบบชนิดที่เธอไม่รู้ตัว เธอจึงพูดคุยหรือแสดงออกอย่างเต็มที่ จึงทราบว่า เธอเป็นนักธุรกิจเชื้อสายจีนมีความสนใจ อยากเข้ามาร่วมในกิจกรรมของสโมสรซอนต้า เธอจึงตามเพื่อนซึ่งเป็นสมาชิก ซอนต้าอยู่แล้ว มาร่วมงานนี้ด้วย อีกทั้งเธอต้องการจะสมัคร เข้าเป็นสมาชิกของสโมสรซอนต้าด้วย ลักษณะของเธอนั้น เข้าข่ายที่ว่า เมื่อมีธุรกิจก็ต้องการที่จะเข้ามาร่วมกลุ่ม ในสังคมชั้นสูงเพื่อหวังผลประโยชน์บางอย่าง หรือ เมื่อมีธุรกิจทำ มีเงินเหลือใช้แล้ว ก็ต้องการความมีชื่อเสียง ต้องการความกว้างขวางในสังคม แต่เธอยังด้อยประสบการณ์ ในการอยู่ร่วมกับคนในสังคม อีกทั้งผู้วิจัยคิดว่าพื้นฐานโครงสร้างทางการศึกษาและภูมิหลังของเธอคงไม่สูงนัก จึงทำให้เธอแสดงกิริยาท่าทางและวาจาที่ไม่เหมาะสมออกมา ซึ่งหลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทราบว่า ทางคณะกรรมการสโมสรซอนต้านี้ ไม่ได้รับเธอเข้าร่วมเป็นสมาชิก ซึ่งคงเป็นเพราะเธอ " หลุด " วาจาในงานพิธีอื่น ๆ อีกหลายครั้ง จนทำให้คนส่วนใหญ่มองเห็น " ตัวจริง " ของเธอเสียก่อน เธอจึงถูกรังเกียจจากสังคม

หากจะมาวิเคราะห์ ถึงผู้หญิงคนดังกล่าวนี้แล้ว ผู้วิจัยคิดว่า การที่เธอกล่าวถึงเรื่องอาหารไม่อร่อยหรืออะไรต่าง ๆ นั้นก็มีส่วนจริง แต่ไม่มีใครเขานิยม

ที่จะหลุดกันออกมาตรง ๆ เช่นนี้ เพราะคนส่วนใหญ่ในงานพิธี โดยเฉพาะกลุ่มสังคม
ชั้นสูงนั้นเขาจะใส่หน้ากากกัน จนเกิดความเคยชินเสียแล้ว จนบางครั้ง " หน้ากาก "
กับ " หน้าจริง " สวมสนิท กันพอดีหรือ " หน้ากาก " กับ " หน้าจริง "
หลอมเข้ากลายเป็นพิมพ์เดียวกันเสียแล้ว ดังนั้น โอกาสที่จะเล่นบทบาทผิดพลาด
หรือแสดงสิ่งที่ไม่ดีงาม ออกมานั้นเกิดขึ้นได้น้อยมาก

งานพิธีงานนี้ หังก่อนเริ่มงานและหลังเลิกงาน สิ่งที่เกิดขึ้นตลอดเวลา คือ
การถ่ายภาพ เรียกว่า แทบทุกคนที่มาร่วมงาน ชอบการถ่ายภาพ เป็นอย่างยิ่ง
สมดังที่ Marhall McLuhan กล่าวไว้ในหนังสือ Understanding Media ว่า
" การนำสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวเรามาถ่ายภาพนั้น ภาพถ่ายต่าง ๆ สามารถที่จะสื่อ
ความหมายได้ แสดงให้เห็นว่า มันสามารถสื่ออะไร และมีสาระสำคัญอย่างไร ซึ่ง
อิทธิพลของภาพถ่ายนั้นมีให้เห็นอยู่เสมอ เช่น เมื่อมีคนชมว่า " ลูกของคุณน่ารักจังเลย "
ผู้เป็นแม่ ส่วนใหญ่จะเสริมลูกของตัวเองว่า " นี่ยังไม่เท่าไรนะ คุณต้องเห็นรูปร่าง
ของเขาซิ ถ่ายมาแล้วน่ารักมากกว่านี้อีกนะ " เพราะภาพถ่ายสามารถที่จะขยายและ
เพิ่มภาพลักษณ์ (Human Image) ของคนได้ "

ซึ่งจากการถ่ายภาพในงานพิธีนี้ ทำให้ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า คนบางคนที่มีชื่อ
เป็นกรรมการจัดงานนั้น ก่อนหน้าวันงานหรือเวลาเตรียมงาน เธอจะไม่เคยได้
ความร่วมมือหรือร่วมประชุมเลย แต่ถึงเวลางานแล้ว เธอจะแต่งตัวสวย ๆ มางาน
เพื่อคอยจ้องถ่ายภาพ ร่วมกับแขกผู้มีเกียรติหรือประธานของงานหรือเจ้าภาพ เพื่อ
จุดประสงค์ ในการมีรูปร่างของเธอร่วมกับบุคคลสำคัญ ๆ เพื่อว่าสื่อมวลชนจะได้มี
ภาพของบุคคลสำคัญ ๆ ไปลงในนิตยสารหรือสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ พร้อมกับเธอจะได้มีภาพ
นั้น ๆ ลงตีพิมพ์ไปด้วย และบางขณะก็คอยอยู่หน้างานเพื่อให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชน
ที่มาคอยทำข่าว ซึ่งนี่ก็เป็นบทบาทหนึ่งของผู้ที่มาร่วมงานในพิธีนี้ สมดังที่ McLuhan
กล่าวว่า การถ่ายภูมุนั้นถือเป็น หลักฐานยืนยันทางวิทยาศาสตร์ ที่ผู้มาร่วมงานพิธี
ต่างก็ต้องการ เพื่อเป็นที่ระลึกหรือเป็นหลักฐานในการมาร่วมงานของตน

1.7 งานศพ

- งานเผาศพของ คุณสังจา ลืมสวัสดิ์วงศ์ เมื่อ 28 พ.ค.35 ที่วัดเทพศิรินทราวาท

คุณสังจา ลืมสวัสดิ์วงศ์ เสียชีวิตโดยถูกลอบยิงที่หน้าคอนโดของเขาคือนิวตันทาวเวอร์ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2535 เนื่องจากท่านผู้นี้ เป็นคนที่มีอัธยาศัยดีมีเพื่อนฝูงและคนรู้จักมากอีกทั้งยังกว้างขวางในวงสังคมในงานสวดพระอภิธรรมขง คุณสังจา จึงมีผู้มาร่วมงานมากมายทุกคนต่างก็อยู่ในอาการโศกเศร้าเสียใจต่อการจากไปอย่างกระทันหันของคุณสังจา นี้ โดยที่ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถจับคนร้ายได้จนถึงปัจจุบันภรรยาของคุณสังจาได้จัดงานพิธีพระราชนิพนธ์เพลงศพคุณสังจาขึ้นในวันที่ 28 พ.ค.2535 ซึ่งในงานนี้ มีสิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจและเก็บข้อมูลก็คือ ทางเจ้าภาพได้จัดให้มีการแสดงโขนของกรมศิลปากรขึ้น ที่หน้าเมรุเผาศพการแสดงโขนหน้าศพนั้นเป็นประเพณีที่นิยมทำกันมากในอดีตในงานพิธีศพของเจ้าขุนมูลนายหรือคหบดี แต่ในปัจจุบันประเพณีการแสดงโขนหน้าศพนั้น เกือบจะไม่มีแล้ว ทั้งนี้เพราะเวลาของผู้คนในปัจจุบันเป็นเงินเป็นทองคือทุกคนต้องทำงานแข่งกับเวลา คนส่วนใหญ่ต้องเสียเวลาเป็นชั่วโมงกับการจราจร ที่ติดขัดกว่าจะไปถึงงานพิธีแต่ละงานได้ อีกทั้งภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ก็ไม่เอื้ออำนวยให้กับการที่จะต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมาก ที่จะไปจ้างนักแสดงมาแสดงโขนละคนในงานพิธีศพได้

ดังนั้น งานพิธีศพคุณสังจา นี้ จึงเป็นการนำเอาวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิม มาปฏิบัติ นั่นคือ มีการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ หน้าเมรุเผาศพ ซึ่งเป็นที่สนใจของบรรดาแขกหรือผู้มาร่วมงาน เป็นอย่างมาก

หากจะเปรียบว่างานศพถือได้ว่าเป็นงานพิธีอย่างหนึ่งแล้วละก็งานนี้ได้มีมหรสพมาแสดงไว้ให้กับคนจำนวนมากได้ชม โดยผู้คนที่มาร่วมงานนั้นส่วนใหญ่มิได้รู้จักกันแต่มาเพื่อแสดงความไว้อาลัยต่อผู้ตายและแสดงความเสียใจกับเจ้าภาพ ดังนั้น การได้มีการแสดงมหรสพนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าตั้งแต่สมัยโบราณมานั้น คงจัดไว้มีมหรสพในงานศพ ก็เพื่อให้คลายความโศกเศร้าลงไป อีกทั้งยังเพื่อสร้างความเพลิดเพลินให้กับผู้มาร่วมงานพิธีนั้น ๆ และถือเป็นการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมโดยผ่านงานพิธี เป็นสื่ออีกด้วย

- งานพิธีฝังเด็กคุดังหวง แซ่ท่าน เมื่อวันที่ 12 ก.พ.36 ที่ศาลามูลนิธิไต้ฮงกง รั้งสิต

คุดังหวงเป็นคนจีนที่อยู่ในเมืองไทย มีลูกหลายมากมายครอบครัวของ คุดังหวงทำธุรกิจประเภทขายวัสดุก่อสร้างและรับเหมาก่อสร้าง ซึ่งเป็นบริษัทต่าง ๆ ในเครือวิศวกรรมจำกัด เมื่อคุดังหวงเสียชีวิต บุตรหลานจึงประกอบพิธีศพให้อย่างยิ่งใหญ่ ในที่นี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาวิจัยกรณีศึกษางานพิธีฝังเด็กของ คุดังหวง ซึ่งเป็นพิธีฝังเด็กที่แปลกแตกต่างไปจากงานฝังเด็กโดยทั่ว ๆ ไปมาก ทั้งนี้เนื่องจาก คุดังหวงเป็นคนจีนโหล่า พิธีฝังเด็กจึงเป็นแบบประเพณีโหล่า ซึ่งมีการแสดงละครคล้ายเงาในการทำพิธีด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลไว้ ดังนี้

1. เครื่องกงเด็ก คืออุปกรณ์เครื่องใช้สำหรับผู้ตาย ที่ทำด้วยกระดาษสีต่าง ๆ ปะบนโครงไม้ไผ่ ซึ่งในงานพิธีฝังเด็กนี้เจ้าภาพได้จัดหาเครื่องกงเด็กที่สวยงามเหมือนของใช้จริง ๆ มากที่สุด ได้แก่ บ้าน ตู้โต๊ะทำงาน กาน้ำชา ถ้ำชา ตู้เย็น โทรทัศน์ รถเบนซ์ และของใช้อื่น ๆ ซึ่งของเหล่านี้ จะถูกเผาอุทิศไปให้ผู้ตายเมื่อทำพิธีฝังเด็กเสร็จในความเชื่อที่ว่าผู้ตายจะได้นำอุปกรณ์เครื่องใช้เหล่านี้ติดตัวไปใช้ในสัมปรายภพผู้วิจัยทราบมาว่า เครื่องกงเด็กเหล่านี้มีราคาแพงมาก เป็นจำนวนหลายหมื่นบาท ซึ่งเจ้าภาพและลูกหลานของผู้ตายก็ยินดีที่จะจ่ายเงินในส่วนนี้เพื่ออุทิศให้ผู้ตาย

2. ผู้ที่จะมาทำพิธีฝังเด็กนี้ ทางเจ้าภาพจะต้องไปติดต่อว่าจ้างมาโดยที่ จะมีผู้ที่รับทำพิธีฝังเด็กเป็นอาชีพ สำหรับกงเด็กคณะดี ๆ แล้วเขาจะคิดค่าทำพิธีแพงมาก อย่างเช่นงานพิธีของคุดังหวงนี้ เจ้าภาพจ้างผู้ทำพิธีฝังเด็กในราคาถึง 3 หมื่นบาททีเดียว

ในการทำพิธีฝังเด็กนั้น ลูกหลานทุกคน จะมานั่งรวมกันในพิธี แล้วปฏิบัติตามที่ผู้ทำพิธีกำหนดไว้ว่าใครต้องทำอะไรบ้าง ซึ่งเวลาทำพิธีนั้นบรรดาลูกหลาน จะต้องสวมชุดกงเด็ก ซึ่งชุดกงเด็กนี้สามารถสื่อความหมายได้ว่าใครอยู่ในฐานะอะไร และเกี่ยวข้องกับอย่างไรกับผู้ตาย จากการสัมภาษณ์แบบไม่รู้ตัวของผู้วิจัยทำให้ทราบว่า การแต่งกายชุดกงเด็กนั้นแบ่งออกเป็น

ก. ผู้ชายใส่ชุดบอ โปกหัวด้วยบอ คือลูกชายของผู้ตาย และ ผู้ที่นุ่งชุดบอเดินถือกระถางธูปตอนทำพิธีคือลูกชายคนโตของผู้ตาย

ข. ผู้หญิงที่สวมใส่ชุดบอโปกทัวด้วยบอ คือลูกสะใภ้และลูกสาวของผู้ตายธรรมเนียนจีนนั้น ถือว่าลูกสะใภ้และลูกสาวนั้นมีฐานะเท่ากัน

ค. ทั้งหญิงและชายใส่ชุดขาว โปกทัวขาวคือ ลูกของลูกชาย ซึ่งเป็นหลานของผู้ตาย (ถือเป็นหลานใน)

ง. ทั้งหญิงและชายใส่ชุดขาวโปกทัวขาว แต่ที่ผ้าโปกทัวมีจุดกลมสีแดงตรงกลางคือลูกของลูกสาว ซึ่งเป็นหลานของผู้ตาย (ถือเป็นหลานนอกคือไอ้ชานมสกุสอื่น)

จ. ใส่ชุดขาว โปกทัวขาว ที่ผ้าโปกทัวมี จุดกลมสีเขียวตรงกลางคือ ลูกเขยของผู้ตาย ซึ่งการแต่งกายที่แตกต่างกัน ตามความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้ตาย นี้ทำให้สามารถสื่อความหมายได้โดยสัญลักษณ์ดังกล่าวนั่นเอง

3. ขะพาพิธิกงเต็ก มีการร้องทำนองคล้ายจิ้ง และมีการแสดงโดยผู้ทำพิธี แต่งกายเหมือนจิ้งจินมีเนื้อเรื่องทำนองว่าหาวิญญาณของผู้ตายไปพบกับเจ้าหรือเซียน แต่ระหว่างทางพบกับภูติหรือปีศาจ ซึ่งเขาเล่นและร้องเป็นภาษาจีนที่ผู้วิจัยฟังไม่เข้าใจ ได้แต่ถามเนื้อเรื่องจากแขกผู้มางานคนอื่นได้เพียงเล่า ๆ เท่านั้น

ในขณะที่ ผู้ทำพิธีเดินถือไม้ไผ่ที่แขวนเสื้อผู้ตายอันเปรียบเสมือน การนำวิญญาณผู้ตายไปส่งนั้น ลูกหลานจะต้องเดินตามไปด้วยและจะมีสะพานเล็ก ๆ ใต้ทุกคนเดินข้ามซึ่งผู้วิจัยสังเกตเห็นว่ามีลูกหลานที่เป็นหญิงบางคนไม่ขึ้นสะพานนี้ แต่เดินที่พื้นแทนเมื่อสอบถามผู้คนที่มางานที่เป็นผู้สูงอายุได้อธิบายว่าเป็นเพราะลูกหลานที่เป็นหญิงนั้นกำลังมีรอบเดือนอยู่ จึงเป็นกฎเกณฑ์ว่าถ้าใครมีรอบเดือนจะเดินข้ามบนสะพานไม่ได้ต้องเดินที่พื้นข้างล่าง ซึ่งในงานนี้ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่ามีหญิง 3 คน ที่ไม่ข้ามสะพานในพิธีกงเต็กนี้ ฉะนั้นจะเห็นว่างานพิธีศพ แม้แต่คนไทยที่มีเชื้อสายจีนก็ยังนำวัฒนธรรมประเพณีมาปฏิบัติ สืบเนื่องกันต่อ ๆ ไป ซึ่งถ้าเปรียบการทำ พิธีกงเต็กเป็นการแสดงมทรสพอย่างหนึ่งแล้วผู้วิจัยคิดว่าการทำพิธีกงเต็กเป็นการทำเพื่อพิธีกรรมและความเชื่อ จึงจัดงานพิธีนั้น ขึ้นมาด้วยเหตุผลคือ

1. เพื่อลดความโศกเศร้า
2. เพื่อความเชื่อที่ว่าแสดงไว้ผู้ตายดูและเพื่อส่งวิญญาณผู้ตาย
3. เพื่อแสดงไว้บรรดาแขกเหรื่อที่มาร่วมงานดู

- งานพิธีศพศาสตราจารย์บำรุงสุข สีตอาโฬ เมื่อ 1-7 กุมภาพันธ์ 36 ที่วัดธาตุทอง

งานพิธีนี้เป็นงานที่ใหญ่มาก มีหวังชีวิตที่คนนำมาเคารพศพมากมายและมีแขกมาร่วมงานสวดพระอภิธรรมอย่างแน่นขนัดทุกคืน ทั้งนี้เพราะท่านผู้ตายเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งคณะนิเทศศาสตร์ขึ้นเป็นครั้งแรกของเมืองไทย จึงมีลูกศิษย์ลูกหามากมายที่จบจากคณะนี้ไปแล้วมักจะไปประกอบอาชีพด้านสื่อสารมวลชน ทั้งที่เป็นงานเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุโทรทัศน์ ตลอดจนบริษัทโฆษณาต่าง ๆ

ซึ่งบรรดาศิษย์เก่าของท่านผู้ตายได้พร้อมใจกันมาร่วมงานศพของท่านอย่างคับคั่ง จนทำให้งานศพนี้กลายเป็นงานพบปะสังสรรค์และงานรวมรุ่นนิเทศศาสตร์หรือกลายเป็นงานนัดพบหรือ (Meeting) รุ่นไปทีเดียวดังนั้นเก้าอี้ที่จัดไว้ให้แขกทั้งในศาลาและนอกศาลาจึงไม่พอสำหรับแขกที่มาร่วมงาน ผู้ที่มาทีหลังจึงต้องยืนฟังสวด หรือถ้าใครมาช้าก็แทบจะไม่มีที่ยืน การจราจรบริเวณใกล้วัดธาตุทองติดขัดอย่างมากกว่าผู้ที่ไม่ร่วมงานจะมาถึงวัดได้ก็ใช้เวลาเป็นชั่วโมง เหล่านี้คือคืออิทธิพลของงานพิธีของผู้มีชื่อเสียงเกียรติยศและเป็นที่รักใคร่นับถือของคนจำนวนมาก แขกที่มาร่วมงาน อาทิเช่น

- อาจารย์จากคณะนิเทศศาสตร์
- อาจารย์จากคณะครุศาสตร์ (ก่อนที่ศาสตราจารย์บำรุงสุข จะก่อตั้งคณะนิเทศศาสตร์ ท่านเคยอยู่คณะครุศาสตร์มาก่อน)
- ศิษย์เก่าของคณะนิเทศศาสตร์
- นิสิตปัจจุบันของนิเทศศาสตร์จุฬาฯ
- สื่อมวลชนต่าง ๆ

มีการถ่ายภาพร่วมกันหน้าศพเป็นหลายชุด คือแต่ละชุดคือกลุ่มที่เรียนรุ่นเดียวกัน หรือกลุ่มอาจารย์จากคณะเดียวกัน

ในงานพิธีศพนี้ ได้มีพระมาเทศน์เป็นภาษาไทย ทำให้ผู้วิจัยรู้สึกดีใจที่พระสามารถสื่อให้ผู้มาร่วมงาน เข้าใจในสิ่งที่ท่านเทศนาสั่งสอน ทำให้ผู้มาร่วมงานซาบซึ้งในคำสอนของท่านได้บ้าง มิฉะนั้นหากมีแต่การที่พระสวดพระอภิธรรมภาษาบาลี 4 จบ อย่างเช่นทั่ว ๆ ไปแล้วละก็ ผู้มาร่วมงานจะไม่ได้รับรู้สิ่งใดที่พระสงฆ์เทศน์นั้นสวดเลย ดังเช่นที่ผู้วิจัยได้กล่าวไปแล้ว

เนื่องจาก งานพิธีงานนี้มีผู้มาร่วมงานมากมายคับคั่ง ดังนั้นขณะที่พระสวดนั้นบางคนก็นั่งฟังอย่างตั้งใจบางคนก็พูดคุย ถามสารทุกข์สุขดิบกัน สิ่งสรรคักันมากกว่าจะพูดถึงท่านผู้ตายจึงทำให้บรรยากาศของงาน ลดความเศร้าโศกลงไปมาก

เมื่อครบเจ็ดวัน เจ้าภาพได้ทำบุญ เลี้ยงพระเพลอุทิศส่วนกุศลให้ท่านผู้ตาย และการเลี้ยงอาหารแบบบุฟเฟต์ แก่บรรดาแขกที่ไปร่วมงานด้วย ซึ่งจากการวิจัย งานพิธีศพของ ศาสตราจารย์บำรุงสุข สีทอโงะ นี้ จะเห็นได้เด่นชัดเลยว่า งานศพนั้น ก็ถือได้ว่าเป็นงานพิธี อย่างหนึ่งตั้งองค์ประกอบต่าง ๆ และส่วนขยายของคนที่ไปร่วมงาน ดังกล่าว

- งานพิธีศพของบุคคลชื่อย อภิบาลศรี เมื่อ 22 ก.ย 35 ที่วัดยางช้อยอ่อนนุช

งานนี้เป็นงาน ระดับกลาง ซึ่งจัดแบบไม่ใหญ่โตมากนัก แยกผู้ร่วมงานส่วนใหญ่เป็นเพื่อนฝูงของบุตรหลานของผู้ตาย และไม่เคยรู้จักกับผู้ตายเลย ดังนั้น ผู้มาร่วมงานพิธีนี้จึงไม่เศร้าสลดเท่าที่ควร สิ่งเกิดจาก ขณะที่พระสวดอิทธิกรรม แยกผู้มางานส่วนใหญ่ก็มีคุยกันมากกว่าที่จะตั้งใจฟังพระสวด อีกทั้งหลังจากพระสวดจบ 3 แล้ว ทางเจ้าภาพ ได้มีการจัดอาหารเป็นชุด ๆ มาเลี้ยงแขกผู้มางาน ก็รับประทานกันอย่างเอร็ดอร่อย และถามถึงที่มาของอาหารว่าสิ่งมาจากที่ไหน ตีขมรสชาติอาหารไป คุยกันไป สิ่งสรรคักันไป

ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า ประเพณีการเลี้ยงอาหารหลังจาก พระสวดจบที่ 3 นี้มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ต่อผู้ร่วมงานพิธีศพ ข้อดีก็คือผู้มาร่วมงานสวดศพส่วนใหญ่ มาจากที่ทำงานและยังไม่ได้รับประทานอาหารเย็น กว่าพระจะสวดจบก็ประมาณสองทุ่มครึ่ง ซึ่งทุกคนมักจะรู้สึกหิว ดังนั้นเมื่อเจ้าภาพ จัดอาหารออกมาเลี้ยงทุกคน จึงรับประทานอย่างเอร็ดอร่อย สำหรับข้อเสียก็คือ กลิ่นอาหาร ซึ่งบางงานเลี้ยงข้าวต้มกึ่ง กระจาปะปลาตุ๋น หรืออื่น ๆ ที่หอมทวลชวนรับประทานนั้น อาจจะทำให้พระสงฆ์ที่นั่งรอเพื่อจะสวดจบที่ 4 ต่อ รู้สึกทิวขี้ได้ トラบวัดที่พระสงฆ์เหล่านั้น ยังไม่ได้บรรลุเสถาบัน ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าบางครั้งพระสงฆ์นั่งมองดูผู้ไปร่วมงาน รับประทานอาหารด้วยความรู้สึกบงบงอย่างยิ่ง ทีเดียว

จากการสังเกต ใ้ตะเก้าอ้อของวัดที่แยกที่มาร่วมงานนั้น เป็นของที่มีผู้นำมาบริจาค
 าวัด โดยติดชื่อของผู้บริจาค และชื่อผู้ส่งกลับไปแล้วที่ผู้บริจาคต้องการอุทิศส่วนกุศลให้เจ้าภาพ
 บางงานก็บริจาค ภาชนะเครื่องใช้ หรือเครื่องอุปโภคต่าง ๆ ถวายให้วัด เพื่อเป็นการอุทิศ
 ส่วนกุศลให้ญาติผู้ส่งกลับ ดังนั้น จึงเกิดธรรมเนียมไป ขอยืมของวัดมาใช้ในการจัดงานเลี้ยง
 บางงาน ซึ่งเครื่องใช้ถ้วยชาม ภาชนะหรือเสื่อไม่มีพอ ต่างก็จะมุ่งไปขอยืมจากวัดแทบทั้งสิ้น
 ทว่าที่ผู้วิจัยคิดว่า งานพิธี มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัด ในหลายกรณีทีเดียว ตั้งแต่อดีต มาจนถึง
 ปัจจุบันก็ยังคงประเพณีปฏิบัติกันอยู่

ดังนั้น จะเห็นว่า ส่วนประกอบของสถานที่ ที่จัดงานพิธีศพนั้น ยังมีองค์ประกอบ
 (Function) ที่เป็นเครื่องใช้หรือเครื่องตกแต่ง ในงานพิธี ก็สามารถสื่อความหมายได้อีกด้วย
 จากงานพิธีศพที่กล่าวมาแล้วนี้ จะเห็นว่า งานศพนั้นมีทั้งงานพิธีศพที่เป็นสื่อร้อนและ
 งานพิธีศพที่เป็นสื่อเย็น กล่าวคือ งานศพบางงาน ที่เป็นงานศพของท่านผู้มีชื่อเสียงเกียรติยศ
 หรือ งานพระราชทานเพลิงศพ หรือ งานศพที่อยู่ในพระบรมราชานุเคราะห์นั้น ส่วนใหญ่ทาง
 เจ้าภาพผู้จัดงาน จะมีการ์ดเชิญ หรือ ทายาทกำหนดการต่าง ๆ เอาไว้ อีกทั้งประเพณีนิยม
 ในการจัดงานศพ ก็เป็นกรอบอย่างหนึ่ง ที่ควบคุมพฤติกรรมของผู้ที่ไปร่วมงานศพนั้น ๆ ทว่า
 ไม่สามารถ ที่จะแสดงออก ในบทบาทของตนได้ตามใจชอบ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการแต่งกาย
 ด้วยชุดดำ การสวมถุงน่อง รองเท้า ตลอดไปจนถึงการจัดตกแต่งสถานที่ที่ตั้งศพและพิธีกรรม
 ต่าง ๆ ดังนั้น งานศพประเภทนี้จึงจัดเป็น งานศพที่เป็นสื่อร้อน เพราะผู้ร่วมงานมีส่วนร่วม
 ใต้น้อยมาก

ซึ่งต่างกับงานศพ ของคนธรรมดาหรือ คนชั้นกลาง ที่งานพิธีศพจะเป็นไปอย่าง
 เรียบง่าย และเป็นได้ทั้งสื่อร้อนและสื่อเย็น คือบางงานก็เคร่งครัด ในระเบียบแบบแผน
 ตามประเพณีนิยม บางงานก็จัดแบบเรียบง่าย ไม่เคร่งครัดนัก ทว่าที่ผู้ไปร่วมงานสามารถ
 ปฏิบัติตัวตามสบาย โดยไม่ต้องระวังมากนัก ดังนั้น งานศพของคนชั้นกลางนี้ จะเห็นความ
 จริงใจของผู้มาร่วมงานมากกว่า เลศนัยแอบแฝงจากผู้ร่วมงาน